

Biblicum

– tidskrift för biblisk tro och forskning

Nr 4 2021 Årg. 85

- Predikaren, en missförstådd bibelbok • När blev de troende frälsta?
- Får man tolka Bibeln hur man vill? • HBTQ och prideflaggans budskap

INNEHÅLL

Redaktionellt	259
”Gudsfruktan förenad med förnöjsamhet”. SE	261
När blev de troende frälsta? Stefan Sjöqvist	270
Får man tolka Bibeln hur man vill? SE	273
<i>Frågor och svar</i>	285
<i>Utblick över samtiden</i>	287
<i>Litteratur</i>	295
<i>Gåvoredovisning</i>	305

BIBLICUM – tidskrift för biblisk tro och forskning

Ansvarig utgivare: Ingvar Adriansson

Redaktör: Seth Erlandsson

Redaktion är Stiftelsens styrelse: Egil Edvardsen (ordf, Ålgård), Seth Erlandsson (vice ordf), Västerås, Ingvar Adriansson (verks.ledare, Värnamo), Thomas Erlandsson (kassaförvaltare, Svärtinge), Tor Jakob Welde (Nesttun) och Ola Österbacka (sekreterare), samt för layout mm Kjell Petter Bakken.

Tidskriften utkommer med fyra nummer per år.

Prenumerationspris: 250 svenska kr (stud. 150 kr)

Prenumeranter i Norge: 290 norska kr (stud. 200 NOK)

Prenumeranter i Danmark: 270 danska kr (stud. 190 DKK)

Prenumeranter i Finland och övriga Europa: 36 Euro (stud. 25 EUR)

Våra porto- och emballagekostnader för fyra nummer (som är inkluderat i pren. priset) är inom Sverige 60 kr och utanför Sverige 110 kr.

Prenumerationer och gåvor betalas enligt något av följande alternativ:

Inom Sverige:

Bankgiro 251-4701

Swish 123 626 9633

Handelsbanken, clearing: 6806, kontonummer: 305 320 718

Utanför Sverige används eurobetalning:

IBAN: SE34 6000 0000 0003 0532 0718, BIC/SWIFT: HANDSESS

Redaktionens adress:

Seth Erlandsson, Vitmåragatan 9 B, SE-722 26 Västerås

E-post: seth.erlandsson@biblicum.se

Tidskriftens expedition:

Biblicum, Hantverkaregatan 8 B, SE-341 36 Ljungby

Webbplats: www.biblicum.se; webbutik: forlag.biblicum.se

Beställningar även per e-post: biblicum@biblicum.se

Verksamhetsledare: Ingvar Adriansson, tfn +46 70 393 8127

Förlagssekreterare; Elaine Svensson; förlagsassistenter: Eivor och Kerstin Waljö

Personliga e-postadresser (även styrelsen): fornamn.efternamn@biblicum.se

BIBLICUM

tidskrift för biblisk tro och forskning

4/2021

REDAKTIONELLT

Först vill jag varmt tacka för all uppvaktning i samband med min 80-årsdag. Jag är överväldigad över det stora stödet för vår undervisning. Genom kassörens redogörelse för inkomna gåvor har jag först sett hur många gåvor som inkommit till Stiftelsen Biblicum, både från kända och okända understödjare. Jag är djupt rörd och vet inte hur jag ska kunna tacka er.

Jag vill också varmt tacka vår stiftelse för den fina festskriften som samtidigt blev nr 3/2021. Jag måste erkänna att det var skönt att bli befriad från arbetet med nr 3. Det gav mig mycket extra tid så att jag redan nu har en hel del material klart för nr 1 nästa år. Det måste väl tolkas som att vi planerar för ytterligare en årgång av tidskriften. Sedan är det Gud som bestämmer hur länge vi kan och får verka. Välkomna alltså att prenumerera för år 2022. Vi höjer inga avgifter. Här intill finns alla uppgifter som behövs för prenumeration.

Detta nummer hoppas vi ska bli en rik läsupplevelse. Bl a uppmärksammas en bibelbok som ofta blivit missförstådd, nämligen Predikaren. Han, och det är utan tvekan Salomo, förkunnar något som är en bristvara i vår tid: Gudsfruktan förenad med förnöjsamhet, något som är främmande för den naturliga människan. Hon jagar efter det förgängliga som om det vore bestående. Därför blir hon aldrig nöjd, kommer aldrig till ro. En närmare bekantskap med Predikaren tror vi kommer att öppna ögonen för rikedomen i denna bok som blivit misshandlad av bibelkritiken och smäddad som en sen produkt av en sur gubbe. När Salomo blev gammal insåg han hur dåraktig han varit när han övergav visheten från Gud. ”Bättre en ung som är fattig och vis än en kung som

är gammal och dåraktig och inte längre förstår att ta varning” (4:13).
”Frukta Gud och håll hans bud, det gäller alla människor” (12:13).

Flera spännande frågor tas upp och besvaras i detta nummer: När och genom vad blev de troende frälsta? Var det när Jesus dog på korset för våra synder, eller när vi hörde evangeliet om Jesus, eller när vi kom till tro, eller när vi döptes? Får man tolka Bibeln hur man vill? Vilka konsekvenser får det för bibeltolkningen om Bibelns uppgifter om en bibelboks tillkomst och författare förkastas? Hur kan Bibeln vara verbalinspirerad när Gamla testamentet inte citeras ordagrant i Nya testamentet? Vad är egentligen prideflaggens budskap? Vad säger Bibeln om samkönade äktenskap och homosexuella handlingar? Varför blev profeten Jeremia så hånad och bespottad, misshandlad och fångslad, och till sist sannolikt mördad?

Den sekulära vetenskapen som är förhärskande vid våra universitet uppmärksammas en hel del i en artikel. Hur ska den kunna ta sig an Bibeln och ge en rättvisande bibeltolkning? Sekulär vetenskap kan ju bara räkna med Gud som en människoskapelse, inte som en övermåttan vis och mäktig Skapare, än mindre att Jesus är Ordet genom vilket allt är skapat. Därför får den stora problem både med Jesus och skapelsen. Den måste förneka Jesu gudom och alla Jesu under. Den måste förneka att hela skapelsen är ett mirakel precis som alla Guds under.

Vi närmar oss nu jul och får på nytt höra och läsa om det största av alla under, frälsningens under. *Ett barn blir oss fött, en son blir oss given. På hans axlar vilar herradömet, och hans namn är: Under, Rådgivare, Mäktig Gud, Evig Far, Fridsfurste* (Jes 9:6). Den som inte kan tro på skapelsens under kan knappast tro på frälsningens under heller, ja, inte heller på den sista dagens under, ”när Människosonen kommer i sin härlighet och alla änglar med honom” (Matt 25:31). Hur ska de kunna hålla fast vid det kristna hoppet angående denna sista dag, om de pga den sekulära vetenskapen känner sig tvungna att kompromissa med sin tro? Paulus tröstar de kristna med följande ord om den sista dagen: ”Vi ska alla förvandlas, *i ett nu, på ett ögonblick*, vid den sista basunens ljud. Basunen ska ljuda och de döda ska uppstå odödliga, och vi ska förvandlas. Detta förgängliga måste kläs i oförgänglighet och detta dödliga kläs i odödlighet” (1 Kor 15:51–53).

Varmt välkomna till årets sista nummer och varmt välkomna till en ny årgång av tidskriften, om världshistoriens sista dag dröjer ännu en tid.

Red.

”Gudsfruktan förenad med förnöjsamhet”

En bibelbok som ofta blivit missförstådd är Predikaren, eller som rubriken lyder ”Ord av Predikaren” eller ”Samlaren”, som det hebreiska ordet *Qohélet* också kan översättas. Den tidiga grekiska översättningen Septuaginta (200-talet f Kr) översätter bokens titel ordagrant *Rémata Ekklesiástou* = ”Ord av Samlaren” (*Ekklesiastes* kommer av verbet *ekkle-siázo* ”samla, kalla samman”). Vulgata har samma översättning, *Verba Ecclesiastae*, och den senaste engelska översättningen EHV 2019 har *The words of Ecclesiastes*.

Enligt denna bok är dess författare ”son till David, kung i Jerusalem” (1:1, 12). Att det är Salomo som avses råder det inga tvivel om. Han presenterar sig mycket tydligt: ”Jag har samlat större vishet än alla som varit i Jerusalem före mig” (1:16). Jämför detta med 2 Kung 3:11–13: ”Gud sade till honom: ’Eftersom du har bett om detta och inte bett om långt liv, rikedom eller dina fienders liv, utan om att kunna förstå vad som är rätt, därför vill jag göra som du önskar och ge dig *ett så vist och förståndigt hjärta att ingen som du har funnits före dig och inte heller ska komma efter dig*. Dessutom ger jag dig vad du inte har bett om, nämligen både rikedom och ära, så att *ingen kung i alla dina dagar ska vara din like*.” Precis detta hände. Drottningen av Saba hade hört om Salomos vishet och rikedom och kom på besök för att se om detta verkligen var sant. ”Hon blev utom sig av förundran. Och hon sa till kungen: *’Så var det då sant det jag i mitt land hörde om dina ord och om din vishet*. Jag ville inte tro det, förrän jag kom hit och fick se det med egna ögon. Men se, inte ens hälften hade berättats för mig. *Du har långt mer vishet och rikedom än jag hade hört genom ryktet*” (1 Kung 10:5–7).

De historiska annalerna (se bl a 1 Kung 6ff) berättar om Salomos omfattande byggnadsverksamhet, enorma rikedomar och otaliga kvinnor. Jämför detta med vad Salomo berättar om sig själv i Predikaren

2:4–9: ”Jag tog mig an stora projekt: Jag byggde hus åt mig, jag planterade vingårdar åt mig. Jag anlade trädgårdar och parker åt mig och planterade där alla slags fruktträd. Jag gjorde vattendammar åt mig för att vattna en växande skog av träd. Jag köpte slavar och slavinnor . . . Jag samlade också silver och guld och skatter från kungar och länder. Jag skaffade mig sångare och sångerskor och det som är mannens lust: en kvinna, ja, kvinnor. Jag blev stor och överträffade alla som varit i Jerusalem före mig.”

Bortser man nu från att Salomo är författaren till ”Predikaren” och att hans liv utgör bakgrunden, blir denna bok svår att förstå och tolka rätt. När Salomo ser tillbaka på allt han gjort i sitt liv konstaterar han: ”Vad vinner människan med all sin möda där hon strävar under solen?” (1:3). ”Jag såg allt som görs under solen, och se, allt är förgängligt och ett jagande efter vind” (1:14).

Förnöjsamhet

De ord som bäst sammanfattar Predikarens budskap är ”Gudsfruktan förenad med förnöjsamhet”. Det verkar som om Paulus har Predikarens bok i tankarna när han skriver till Timoteus: *Gudsfruktan förenad med förnöjsamhet är verkligen en stor vinst. Vi har inte fört något med oss in i världen, och inte heller kan vi ta med oss något härifrån* (1 Tim 6:6–7).

En första förutsättning för förnöjsamhet är att man inser att *allt jordiskt är förgängligt*. ”Förgängligt, förgängligt! säger Predikaren. Allt är förgängligt.” Så börjar Salomo sin bok (Pred 1:2). Men det vill inte den naturliga människan inse. Hon jagar efter det förgängliga som om det vore bestående. Därför blir hon aldrig nöjd, kommer aldrig till ro. ”Ögat blir inte mätt av att se, örat blir inte fullt av att höra” (1:8). All möda och all strävan efter världsliga ting är ”ett jagande efter vind”.

Fast Salomo blev så övermåttan rik blev han aldrig mätt. Av egen erfarenhet kan han konstatera: ”Den som älskar pengar blir inte mätt på pengar, och den som älskar rikedom får aldrig nog” (5:9). Salomo hade tagit sig an och fullbordat stora projekt, prövat alla möjliga njutningar, samlat silver och guld i mängd, skaffat sig sångare och sångerskor ”och det som är mannens lust: en kvinna, ja, kvinnor” (2:8). ”När jag såg på allt som mina händer hade gjort och på den möda jag lagt ner, då var allt förgängligt och ett jagande efter vind” (2:11).

När Salomo skriver Predikarens bok är han gammal och har insett hur dåraktig han varit genom att överge visheten från Gud om vad som

är bestående och vad som är förgängligt. Hans ”jagande efter vind”, efter jordisk lycka, tog sig bl a följande uttryck: ”Han älskade moabitiskor, ammonitiskor, edomitiskor, sidoniskor och hetitiskor. De hörde till folk som HERREN hade talat om och sagt till Israels barn: ’Ni ska inte gå in till dem, och de inte till er, eftersom *de kommer att förleda era hjärtan att följa deras gudar.*’ Till dessa höll sig Salomo och älskade dem. Han hade 700 hustrur av furstlig rang och 300 bihustrur, och dessa kvinnor förledde hans hjärta” (1 Kung 11:1–3). Nu, sent omsider, inser han: ”Bättre en ung som är fattig och vis än *en kung som är gammal och dåraktig och inte längre förstår att ta varning*” (Pred 4:13).

Gudsfruktan

Att glömma Skaparen och bygga sitt liv på det förgängliga, det håller inte. Det är ”ett jagande efter vind”. Bara Gud och det han säger och gör består för evigt. ”Jag insåg att allt som Gud gör består för evigt. *Till detta kan inget läggas, och från det kan inget dras* (jfr Upp 22:18f). Så har Gud gjort för att man ska frukta honom” (Pred 3:14). Det blir en räkenskapsdag. Salomos avslutningsord blev därför: ”*Frukta Gud och håll hans bud*, det gäller alla människor. För Gud ska föra fram alla gärningar vid domen, med allt som är fördolt, både gott och ont” (12:13–14).

Den naturalistiska universitetsexegetiken

”Universitetsexegetiken” avvisar redan i utgångsläget Salomo som författaren till Predikaren. Tolkningen tillåts inte ske i ljuset av Salomos liv och hans uppgörelse med sitt eget avfall från Skaparen. Varför? Därför att *en naturalistisk vetenskap* utgår ifrån att världsalltet är ”slutet”. Därför kan man inte räkna med möjligheten av *gudomlig kausalitet*. En Gud som har skapat världen och i högsta grad är inblandad i Salomos liv och orsaken till hans vishet och rikedom, det måste på förhand uteslutas. Sålunda *måste* Israels historia omtolkas. Men Salomos kungatid (liksom hela Israels historia) har enligt Bibeln sin grund i Guds ingripande i historien. En bibeltolkning som är genomsyrad av en naturalistisk filosofi omöjliggör sålunda en tolkning av Predikaren med utgångspunkt i bokens uppgifter om dess författare. Universitetsteologin ser texten som anonymt framvuxen ur en skeptisk och pessimistisk miljö, sannolikt påverkad av buddhistiskt tankegods mer än 500 år efter Salomos tid.

Är då Predikaren en pessimistisk bok? Inte alls. Den predikar glädje och frid mitt under livets möda, en förnöjsamhet som har sin grund i

gudsfruktan, i tilliten till Gud. Avund och att ständigt vilja ha mer ger ingen frid. ”Bättre njuta det man har för ögonen än att tråna efter annat” (6:9). ”Bättre en handfull ro än båda händerna fulla med möda och jagande efter vind” (4:6), efter det förgängliga.

På sin ålders höst har Salomo grubblat över och försökt utforska människans liv ”under solen”. ”Jag vände mig för att betrakta vishet och dumhet och dårskap” (2:12). Salomo grubblade över livets obeständighet, över ondskan och dårskapen i världen, över mänsklig rikedom som inte ger själen någon frid, över all möda som människor lägger ned för att finna lycka mm. Hur bländas inte människan av allt världsligt *under* solen, hur blind är hon inte för det som är därovan, *ovan* solen, dvs Gud och det andliga, eviga livet? ”Allt detta har jag grubblat på” (9:1).

Punkter om vad den åldrande Salomo grubblat på och begrundat

- ”Visheten är bättre än dårskapen, liksom ljuset är bättre än mörkret” (2:13). Men utmärks människan av vishet? Tar hon vara på den sanna visheten, visheten från Gud? Eller låter hon egen förståelse och egna begär få företräde framför Guds vishet? Salomo erkänner att också han svikit Guds vishet. Han lät köttsliga begär ta överhanden. ”Allt mina ögon begärde gav jag dem” (2:10). Han medger att han handlat dåraktigt och inte förstått ”att ta varning” (4:13). Han hade tagit till sig som hustrur och bihustrur mängder av kvinnor från olika hednafolk, fastän Gud hade sagt: ”Ni ska inte gå in till dem, och de inte till er, eftersom de kommer att förleda era hjärtan att följa deras gudar” (1 Kung 11:2).
- Nu när han blivit gammal förstod Salomo värdet av Guds skapelsoordning: ”En man ska lämna sin far och sin mor och hålla sig till sin hustru, och *de* ska bli ett kött” (1 Mos 2:25, enligt LXX ”*de två*”, så också Matt 19:5 och Mark 10:7). Han skriver: ”Bättre två än en, för de får god lön för sin möda” (4:9). I Psaltarpсалm 127:3 skriver han: ”Se, barn är en HERRENS gåva, livsfrukt är en lön.” ”Likaså: om två ligger tillsammans har de det varmt. Men hur ska den ensamme hålla sig varm? Där en blir övermannad kan två stå emot. *Och en tretvinnad tråd brister inte så lätt*” (4:11–12). Det som gör den äkten-skapliga sammanhållningen stark är den gemensamma gudsfruktan. Jag tror att med ”den tredje” i den tretvinnade tråden menar han

Skaparen. Salomo skriver vidare: "Njut livet med en kvinna som du älskar, alla dagar i ditt förgängliga liv som Gud ger dig under solen, alla dina förgängliga dagar" (9:9).

- Människan behöver komma ihåg sitt beroende av Gud och sin egen litenhet: "Gud är i himlen och du är på jorden" (5:1). Att mena sig veta bättre än Gud är dårskap. "Förtrosta på HERREN av hela ditt hjärta, förlita dig inte på ditt förstånd", skriver han i Ordspråksboken (Ords 3:5). "Liksom du inte vet vart vinden far eller hur benen bildas i moderlivet, så förstår du inte heller Guds verk, hur han gör alltsammans", skriver han i Predikaren (11:5). "Allt vad Gud har skapat (hela Guds verk) är sådant att människan inte kan fatta det som sker under solen" (8:17). "Är det genom din vishet som höken stiger och breder ut sina vingar mot söder? Är det på din befallning som örnen stiger högt och bygger sitt näste på höjden?", frågar Gud Job (Job 39:29–30). Nej, människan har inte mycket att komma med i jämförelse med Guds vishet. "Alla har kommit av jord, alla vänder åter till jord", både människor och djur (Pred 3:19f). "Lika naken som han kom ur moderlivet måste han gå bort igen. För sitt slit får han inget att ta med sig" (5:14).
- Det jordiska, eller som Salomo uttrycker det, livet "*under solen*", är förgängligt, inte bestående. Att bygga sitt liv på jordiska ting är "ett jagande efter vind". "All människans möda är för hennes mun. *Ändå blir själen inte mättad*" (6:7). "Den rikets överflöd ger honom ingen ro att sova" (5:11). "Jag hatade all min möda som jag haft under solen, för jag måste ju lämna det till den som kommer efter mig. Och vem vet om han är en vis man eller en dåre?" (2:18f). Mose betonar gång på gång syndafallets allvarliga konsekvenser för Guds skapelse som före syndafallet var "mycket god": "Jorden blev mer och mer fördärvad inför Gud och full av våld" (1 Mos 6:11). "Människornas ondska var stor på jorden" (1 Mos 6:5). Salomo konstaterar det samma: "Människornas hjärtan är fulla av ondska, av dårskap i deras hjärtan så länge de lever, och sedan går de ner bland de döda" (9:3).
- Det är en stor skillnad mellan ett liv i gudsfruktan, styrt av Guds ord, den sanna visheten, och ett liv utan Gud, styrt av människotankar. Den ogudaktige fokuserar på livet "*under solen*" och räknar inte med

Gud och livet *ovan* solen, det oförgängliga, eviga livet. *Utan Gud kan inte människan vara något annat än ett högt utvecklat djur.* Det är vad evolutionister tror, och det är vad som lärs ut inom modern biologi. För det syns inte för mänskligt öga att den troendes ande stiger uppåt, ”då stoftet vänder åter till jorden det kom från och anden vänder åter till Gud som gav den” (12:7). ”Det går ju människors barn som det går djuren, det går dem alla lika. . . Vem vet om människans ande stiger uppåt eller om djurens ande går ner till jorden?” (3:19–21). Bara genom Guds uppenbarelse vet den troende att Gud ”blåst in livsande i hennes näsa” (1 Mos 2:7) och att det finns ett evigt liv, och ett himmelskt rike som den troende lever vidare i efter döden. Johannes fick genom en uppenbarelse från Gud se ”*själarna av dem som hade blivit halshuggna för Jesu vittnesbörd och Guds ord*”: ”*De levde och regerade med Kristus i tusen år*” (Upp 20:4, 6).

- *Ovan solen, i den osynliga, himmelska världen, har vi en nådig Far som har omsorg om oss. Han är överflödande frikostig med sina gåvor. Gudsfruktan är en Guds gåva och den största gåvan är evigt liv med honom i hans himmelska rike tack vare hans Sons ställföreträdande försoningsgärning. Tacksamhet för Guds gåvor föder förnöjsamhet. Blindhet för Guds gåvor gör att man inte kan ”se det goda i sin möda”. Då får människan, skriver Salomo, ”bara bekymmer. Inte ens om natten får hennes hjärta ro” (2:23).*
- ”Det finns inget bättre för människan än att få äta och dricka och *se det goda i sin möda*. Jag förstod att *också det kommer från Guds hand. För vem kan äta och vem kan njuta utom genom honom?*” (2:24–25). ”Så ät ditt bröd med glädje och drick ditt vin med glatt hjärta” (9:7). ”Om Gud ger en människa rikedom och skatter och dessutom förmåga att njuta av det och ta ut sin del och finna glädje i sin möda, då är det *en Guds gåva*” (5:18). Jämför Paulus ord: ”Gläd er alltid i Herren. Än en gång säger jag; gläd er! . . . Bekymra er inte för något, utan låt Gud få veta alla era önskningar genom bön och åkallan med tacksägelse” (Fil 4:4–6). Och Petrus ord: ”Kasta alla era bekymmer på honom, för han har omsorg om er” (1 Pet 5:7). Förnöjsamhet är inte detsamma som lättja och försumlighet. ”Av lättja förfaller husets bjälkar, och av försumlighet regnar det in genom taket” (10:18).

- Gudsfruktan i förening med förnöjsamhet är förutsättningen för glädje mitt under livets möda. ”Jag prisar glädjen, för det finns inget bättre för människan under solen än att hon äter och dricker och är glad” (8:15). ”Jag insåg att det inte finns något bättre för dem än att vara glada och göra det goda så länge de lever. Och när en människa äter och dricker och *ser det goda i sin möda*, då är det en Guds gåva” (3:12). Men livet är inte bara en fest. ”På glädjens dag ska du vara glad, på olyckans dag ska du tänka på att Gud har gjort både den ena och den andra” (7:15). ”Allt har sin tid” (3:1).
- Tiden ligger i Guds hand. ”Ingen människa vet vad som ska ske. Vem kan säga en människa vad som kommer efter henne?” (10:14). ”Kärlek eller hat, ingen människa vet vad som ligger framför henne” (9:1). ”Dåren är rik på ord, men ingen människa vet vad som ska ske” (10:14). Gud vet, men du vet inte vad som kommer att hända i morgon eller om ett år eller när din dödsdag kommer. ”Ingen människa har makt över anden så att hon kan hålla kvar anden, och ingen har makt över dödens dag” (8:8). ”Det finns en tid för allt som sker under himlen: en tid att födas och en tid att dö, en tid att plantera och en tid att rycka upp det planterade, . . . en tid att gråta och en tid att skratta, en tid att sörja och en tid att dansa” (3:1ff).
- Tiden under solen är full av ondska, synd och orättvisor. ”Vidare såg jag de våldsdåd som begås under solen. Jag såg de förtrycktas tårar och ingen tröstade dem. Våld kom från förtryckarnas hand, och ingen tröstade dem” (4:1). ”Jag såg också de ogudaktiga bli begravda och gå till vila, medan de som gjort det rätta måste dra bort från den heliga platsen och blev bortglömda i staden” (8:10). ”Förgängligt är det som sker på jorden, att det kan gå rättfärdiga som om de gjort ogudaktiga gärningar, och att det kan gå de ogudaktiga som om de gjort rättfärdiga gärningar” (8:14). ”Jag vände mitt hjärta till att förstå, utforska, söka vishet och sammanhang. Jag ville förstå att gudlöshet är dårskap och villfarelse är galenskap” (7:26). ”När jag inriktade mitt hjärta på att förstå visheten och såg den verksamhet som pågår på jorden – varken dag eller natt unnar man sig sömn – då insåg jag att hela Guds verk är sådant att människan inte kan fatta det som sker under solen. För hur mycket människan än strävar och utforskar

det, förstår hon det ändå inte. Även om den vise säger sig förstå, kan han ändå inte fatta det” (8:16–17).

- *Det kommer en domedag.* ”Du som är ung, gläd dig i din ungdom, låt ditt hjärta ha det gott i din ungdoms dagar. . . Men tänk på att för allt detta kommer Gud att kalla dig till doms. Låt sorgen vika ur ditt hjärta och håll det onda borta från din kropp. För ungdomstiden och blomstringstiden är förgänglig. *Tänk på din Skapare i din ungdoms dagar*” (11:9–12:1). ”Därför att domen inte genast fällt över det onda, styrks människors barn i sina hjärtan att göra det onda” (8:11). Guds tålmod missbrukas av människors barn. Gud vill ingen syndares död. Därför väntar han tålmodigt med domedagen, för han är ”en barmhärtig och nådig Gud, sen till vrede och stor i nåd och sanning” (2 Mos 34:6).

Salomos slutord och en slutkommentar

”Frukta Gud och håll hans bud, det gäller alla människor. För Gud ska föra fram alla gärningar vid domen, med allt som är fördolt, både gott och ont” (12:13–14). Utan gudsfruktan tar människan inte vara på Guds visa undervisning, varken lagens krav eller evangeliets syndaförlåtelse och frikännande dom. Salomo är medveten om att han inte håller måttet inför Guds lydnadskrav. Han har syndat och är en syndare liksom alla människor alltifrån syndafallets dag. Han skriver: ”För det finns ingen rättfärdig människa på jorden som gör det goda och aldrig syndar” (7:21).

Salomos och alla syndares enda räddning är Messias ställföreträdande laguppfyllelse och betalning av alla människors syndaskuld. Löftet om denne Frälsare förkunnades redan direkt efter syndafallet (1 Mos 3:15) och profeten Jesaja fick i förväg se dess uppfyllelse: ”Han blev genom-borrade för våra brott, slagen för våra synder. Straffet blev lagt på honom för att vi skulle få frid, och genom hans sår är vi helade” (Jes 53:5).

Uppmaningen till gudsfruktan (”Frukta Gud och håll hans bud”) är viktig. Den hjälper oss att se vårt stora behov av syndares Frälsare. Om vi inte tar Guds krav på helighet på allvar ser vi inte vår synd och vår oförmåga inför lagens krav på 100-procentig kärlek till Gud och våra medmänniskor. ”Det är inte de friska som behöver läkare utan de sjuka... Jag har inte kommit för att kalla rättfärdiga utan syndare”, sa Jesus till självrättfärdiga fariseer (Matt 9:12–13).

Endast den frikännande domen för Kristi skull har makt att skapa i oss en ny vilja till lydnad för Guds bud. Men denna lydnad blir aldrig fullkomlig och håller inte för en frikännande dom, för den gamla människan finns också kvar i oss med sina syndiga begär. Paulus skriver: ”Jag kan inte fatta att jag (som troende och Jesu apostel) gör som jag gör. Det jag vill (till min nya människa), det gör jag inte, men det jag hatar (enligt min nya människa), det gör jag... Viljan finns hos mig, men inte förmågan att göra det goda” (Rom 7:15, 18). ”Jag arma människa! Vem ska rädda mig från denna dödens kropp? Gud vare tack, genom Jesus Kristus, vår Herre!” (Rom 7:24). Utan Kristi tillräknade helighet kan ingen bestå på räkenskapens dag. Kristus allena, hans gärningar, inte våra, är vår räddning.

Seth Erlandsson

När blev de troende frälsta?

Av Stefan Sjöqvist

Paulus skriver till Titus: *Men när Gud, vår Frälsare, uppenbarade sin godhet och kärlek till oss människor frälste han oss, inte för rättfärdiga gärningar som vi hade gjort utan på grund av sin barmhärtighet. Han frälste oss genom ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande som han rikligt utgöt över oss genom Jesus Kristus, vår Frälsare* (Tit 3:4–6).

Frälsningen är inte något vi människor skapar när vi omvänder oss eller gör bättring. Frälsningen är redan ett fullbordat faktum, frälsningen är redan klar. Lösepenningen är Jesus Kristus, hans lydnad under Guds lag och hans strafflidande på korset i vårt ställe. Det har skett innan vi vare sig blivit omvända eller ej. Detta faktum gäller oss vare sig vi är goda eller onda. Och Guds nåd har funnits redan innan vi lärt känna den. Det är inte vi som blidkar Gud, utan Kristus som frambär offret av sig själv inför Gud, för att Guds vrede måtte blidkas och synden sonas.

I det perspektivet blir tron att förlita sig på ett fullbordat faktum. Tron blir att förtrösta på att synden är sonad, att skulden är betald och att straffet är avtjänat – på Kristi kors. Tron blir i det perspektivet den tomma handen. Dvs den utför ingenting, utan är bara mottagande. Så lär också Skriften: *Av nåden är ni frälsta genom tron, inte av er själva. Guds gåva är det, inte på grund av gärningar för att ingen ska berömma sig* (Ef 2:8–9). *De förklaras rättfärdiga som en gåva, av hans nåd, därför att de är friköpta av Kristus Jesus* (Rom 3:24). Vi kan inte skapa tron. Även tron är en gåva från Gud. *Ni har ju fått nåden att tro på Kristus* (Fil 1:29). *"Det är Gud som verkar i er, både vilja och gärning, för att hans goda vilja ska ske* (Fil 2:13).

Det faktum att Kristus Jesus sonat hela världens synd och att världen förklarats rättfärdig i Kristus Jesus innebär inte att alla blir saliga och frälsta, att alla kommer till himlen. Den som inte tror – utan förkastar evangeliet, budskapet om Kristus – går evigt förlorad. *Den som tror på*

honom blir inte dömd. Men den som inte tror är redan dömd, eftersom han inte tror på Guds enfödde Sons namn (Joh 3:18).

Ordet

Hur kommer då tron till oss? Hur blir vi troende? Ja, eftersom vi inte kan tro av oss själva är det Gud som måste skapa tron hos oss. Före tron var vi andligt döda, säger Skriften. Men när Gud tänder tron i våra hjärtan blir vi andligt levande. Att bli troende innebär alltså att bli en ny människa, det är att bli född på nytt. *Var och en som tror att Jesus är Kristus är född av Gud (1 Joh 5:1).*

Bibeln beskriver hur människan blir ett Guds barn på olika sätt. Det kallas för att bli omvänd, att ändra sinne, att bli kallad, att bli uppväckt och att bli född på nytt. Men alla dessa beskrivningar avser samma skeende. Det är alltså inte så att man först blir troende och sedan blir född på nytt, eller tvärtom. Gud gör en andligt död person levande när han skapar tron i hennes hjärta. Men hur kommer då denna nya födelse till en person? *Ni är ju födda på nytt, inte av en förgänglig säd utan av en oförgänglig, genom Guds levande ord som består (1 Pet 1:23). I kraft av sin vilja har han fött oss på nytt genom sanningens ord (Jak 1:18). Gud föder oss på nytt, skapar tro genom Ordet, genom evangelium om Kristus. Det är en Guds kraft till frälsning (Rom 1:16).*

Ordets och dopets pånyttfödande kraft

Det är här vi nalkar oss det jag citerade inledningsvis, det som Paulus skrev till Titus: Bibeln lär nämligen också att Gud föder på nytt genom dopet. *Men när Gud, vår Frälsare, uppenbarade sin godhet och kärlek till oss människor frälste han oss, inte för rättfärdiga gärningar som vi hade gjort utan på grund av sin barmhärtighet. Han frälste oss genom ett bad till ny födelse och förnyelse i den helige Ande som han rikligt utgöt över oss genom Jesus Kristus, vår Frälsare (Tit 3:4–6). Jesus sa till Nikodemus: Jag säger dig sanningen: Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike (Joh 3:5).* Här ser vi alltså att Gud föder människor på nytt genom dopets vatten. Bibeln säger alltså att dopet är frälsande.

När jag läste dessa bibelställen för en vän så sa han: "Hur kan dopet vara frälsande? Är det inte genom Kristus vi blir frälsta? Då kan vi ju inte bli frälsta genom dopets vatten!" Jag svarade med en bild: "Om du går till doktorn för att du är sjuk och får medicin så att du blir frisk, genom

vad blir du botad, är det på grund av honom som uppfann medicinen, är det genom läkaren som ger dig medicinen, eller är det genom medicinen?" Min vän svarade att alla svar, på sätt och vis, kan vara rätta. På samma sätt är det med frälsningen. Genom Jesu Kristi ställföreträdande gottgörelse är vi frälsta, men Bibeln säger också att vi blir frälsta genom tron, därför att vi tar emot frälsningen genom tron, och Bibeln säger att vi blir frälsta genom Ordet, därför att den tro som förtröstar på Kristus kommer till en människa genom Ordets förkunnelse. *Ordet, som är inplanterat i er . . . har makt att frälsa era själar* (Jak 1:21). Samma sak kan man säga om dopet, eftersom dopet överför frälsningen i Kristus till oss. Skriften säger att dopet, precis som Ordet, frälser. *I den [alltså arken] blev några få, åtta själar, frälsta genom vatten. Efter denna förebild frälser nu dopet också er* (1 Pet 3:20-21).

Får man tolka Bibeln hur man vill?

– *principer för bibeltolkning*¹

En grundläggande regel för all vetenskaplig tolkning av urkunder eller texter är att man grundligt sätter sig in i vad texten verkligen säger, lägger märke till kontexten (sammanhanget) och *sakligt lyfter fram vad textförfattaren vill ha sagt*. Man får inte tolka urkunderna så att de ska stämma med egna förutfattade meningar. Då är det inte längre fråga om tolkning utan omtolkning. Inte heller får man vid tolkningen utgå ifrån att texterna ljuger, om de redogör för händelser som enligt den tolkande strider mot hans uppfattning. Först *efter* att noggrant ha levt sig in i vad författaren vill säga i sin bok kan textutläggaren ställa sig frågan: Är det verkligen sant det han påstår, kan det han säger verkligen ha hänt? Eller är det han säger bara mänskliga drömmar eller fantasier eller gamla myter? Anser han efter sitt studium att författarens vittnesbörd är osanning, är han skyldig att ange *på vilken grund* han beskyller honom för lögn.

Att först noggrant sätta sig in i vad författaren verkligen vill säga är alltså en grundläggande förutsättning för en rättvisande tolkning. När jag var färdig med min tolkning av Jesajas ord i boken ”Jesajas bokrulle” (2014) skrev jag i bokens förord: ”Denna kommentar har vuxit fram efter en längre tids vandring tillsammans med Jesaja. Efter 50 år tillsammans börjar jag bli förtrogen med honom och hans budskap.” De som översätter nutida författare vet vilken hjälp det är *att lära känna författaren, hans bakgrund, uppfattningar, språkbruk och anspelningar*. Så är det också vid all tolkning. När det gäller tolkningen av Bibelns texter är det till stor hjälp att de i regel anger vem författaren är, hans uppdrag samt när och var han var verksam.

1 Föredrag hållet av SE vid föreningen Genesis virtuella årskonferens den 23/10 2021.

Men *varför* är det då så vanligt inom modern bibeltolkning att man *redan i inledningsskedet av tolkningen* avfärdar bibeltextens angivna uppgifter om författaren? Svaret är: Enligt de vetenskapliga principer som *sekulär* forskning utgår ifrån och som också modern bibeltolkning påverkats av finns det inget utrymme för gudomliga ingripanden som verkliga historiska händelser. *Metafysisk naturalism gör antagandet att inget övernaturligt existerar*. Detta antagande fick stor spridning mot slutet av 1700-talet och kom under 1800-talet att mer och mer påverka universitetsteologin och exegetiken (bibeltolkningen). Vi fick något som på engelska kallas "higher criticism" och på svenska "bibelkritik" i stället för "en historisk-grammatisk tolkning" av bibeltexten.

Eftersom huvudpersonen i de bibliska texterna är *Gud, hans ord och gärningar*, får en forskning som präglas av metafysisk naturalism omedelbart problem. Gud kan då bara accepteras som *vissa människors och kulturers trosföreställning*, som en myt. När bibeltexterna hävdar att Gud inte är en människoskapelse utan tvärtom den som har skapat världen genom sitt gudomliga ord, den som också styr historien och konkret griper in i den, som vet allt och har all makt i himmel och på jord, då har man svårt för att ta sådana texter på fullt allvar. Därför tar man till olika omtolkningar som man anser bättre stämmer med den enda verklighet man menar finns.

Får man då tolka Bibeln i strid med vad dess författare verkligen säger? Givetvis inte, och ändå är det inte ovanligt. Det är ett allvarligt fel att blanda samman egna trosföreställningar med Bibelns budskap eller omtolka bibeltexter till att bara säga det som kan ske i en värld utan Gud och gudomlig kausalitet. Bibeltolkaren är skyldig att sakligt lyfta fram vad som enligt Bibeln verkligen har hänt, vad som enligt Bibeln är historiskt sant, även om han personligen tror att det bara är fråga om myter eller förlegade trosföreställningar som inte kan vara sanning enligt modern vetenskap.

Några exempel på modern bibelutläggning

Jag ska nu ge några exempel på modern bibelutläggning inom universitetsvärlden och jämföra den med vad bibeltexten själv verkligen säger. Exempelen visar vilka konsekvenser det får *när man bortser från bibeltexters författarangivelser* utan sakliga skäl:

Jesajas bok

Denna bok anger mycket tydligt vem författaren är och när och var han har verkat som profet. Det är viktiga uppgifter att ta fasta på för en rätt tolkning av profetens ord. Vad är då grunden till att den sekulära vetenskapen avvisar Jesajas författarskap till mer än hälften av profetbokens innehåll? Svar: Gud, de övernaturliga och precisa förutsägelser som Gud delger sin profet. *Jesajas författarskap förutsätter Gud! Modern vetenskap kan inte räkna med Gud annat än som en mänsklig trosföreställning.* Finns det då inte bevis för att profeten ljuger om Gud och hans undergärningar, att det i själva verket är en rad senare, anonyma personer som författat och bearbetat bokens innehåll så att det ska se ut som profetior? Inte alls. Det finns inga belägg alls till stöd för det.

Antaganden om att boken fått en rad sena tillägg och omarbetningar om och om igen långt efter Jesajas tid har i dag skapat en kaotisk mångfald av tolkningar (se min bok "Jesajas bokrulle", s 16ff) som bortser från bokens enhetliga och mästerliga komposition (se den grafiska illustrationen på sidan 149). Enligt bibeltexten blev Jesaja profet genom en särskild uppenbarelse från Gud (se Jes 6) och han förkunnar inte egna funderingar utan "vad han sett och hört från Gud" (1:1; 2:1; 6:1; 13:1). Han är bara "HERRENS mun" (1:20; 40:5; 51:16; 58:14).

Jesajas förutsägelser av vad som ska hända med landet och med Jerusalem genom assyrierna *gick bevisligen i uppfyllelse* (7:20; 8:7–8; 14:25; 37:33ff), därför att Gud låtit honom se också vad som kommer att ske. T o m Jesajas motståndare tvingas konstatera att han verkligen förutsagt vad som hände (se Jes 41 och min bok, s 164ff)! Då borde också, menar Jesaja, hans förutsägelser om babylonierna, om persern Koresh, om Messias födelse av en jungfru och att Messias ställföreträdande ska bli "genomborrad för *våra* brott och slagen för *våra* synder" (53:5) accepteras som sanning. Men eftersom Jesajas profetior förutsätter Gud kan de ändå inte accepteras som sanna profetior. De måste omtolkas som utsagor gjorda "ex eventu" (efter att det hänt) så att ingen övernaturlig uppenbarelse från Gud har förekommit. Utgår man ifrån att Gud bara finns som en människotanke, måste ju alla profetior syfta på händelser och personer *inom människors normala synkrets* (se t ex tolkningarna av de messianska profetiorna i Bibel 2000, noterna till 9:6; 42:1; 49:1ff och 52:13ff). *När man sålunda utifrån ett naturalistiskt vetenskapsbegrepp tolkar om bibeltextens innehåll presenterar man inte längre vad som verkligen står och är historiskt sant enligt Bibeln.*

Daniels bok

Daniel tillfångatogs som ung av Babels mäktige kung Nebukadnessar år 605 f Kr och deporterades tillsammans med sina vänner Hananja, Mishael och Asarja till Babylonien. Han fick fr o m 603 f Kr en hög position vid hovet i Babel och blev kvar där ända till perserkungen Koresh maktövertagande 539 f Kr och t o m Koresh tredje regeringsår. Profeten Hesekiel, som deporterades till Babylonien år 597 f Kr, nämner Daniel jämte Noa och Job som föredömen när det gäller trohet mot Gud under svåra tider (se Hes 14:14).

Bakgrunden till Daniels upphöjelse var en dröm som oroade kung Nebukadnessar mycket. Han begärde av sina kaldeiska experter inte bara att de skulle tyda drömmen utan också tala om *vad* han hade drömt. Denna begäran var orimlig. ”Det finns ingen människa på jorden som kan säga det kungen vill veta”, sa kaldeerna (Dan 2:10). Daniel höll med: ”Den hemlighet som kungen vill veta kan inga vise män, besvärlare, spåmän eller stjärntydare berätta för kungen.” Men han tillade: ”*Men det finns en Gud i himlen som kan uppenbara hemligheter, och han har låtit kung Nebukadnessar veta vad som ska ske i kommande dagar*” (Dan 2:27f). Därefter berättade Daniel för kungen *både* drömmen *och* vad den uppenbarade om framtiden (Dan 2:36–49).

”Det finns en Gud i himlen som kan uppenbara hemligheter.”

Den sanningen är en grundövertygelse inte bara i Daniels bok utan genomsyrar hela den bibliska uppenbarelsen. Utgår man ifrån att denne Gud inte finns, kan man inte göra rättvisa åt Bibelns budskap. De bibliska texterna måste då på något sätt bortförklaras eller omtolkas. Bara tack vare Guds övernaturliga ingripanden kunde Daniel se och tolka syner och drömmar och därmed avslöja vad som ska hända i framtiden med kungar och världsliga stormakter alltifrån det nybabyloniska rikets tid fram till världshistoriens sista dag, domedagen, då ”de många som sover i mullen ska vakna, några till evigt liv och andra till förakt och evig skam” (Dan 12:2).

Daniel vill återge *verkliga, historiska händelser som tydligt visar att det finns en sann och levande Gud och att hans rike, till skillnad från alla mänskliga stormakter, är ett evigt rike*. T o m Nebukadnessar måste kapitulera inför de hemligheter som Daniel uppenbarade. Som hedning gav han befallning om ”matoffer och rökelseoffer till Daniel” och sa till honom: ”*Er Gud är i sanning en Gud över andra gudar, en Herre över*

kungar och en som uppenbarar hemligheter, eftersom du kunde uppenbara denna hemlighet” (Dan 2:46–47).

Detta vittnesbörd kan självklart inte bibeltolkare som utgår från naturalismens världsbild acceptera. Men hur kommer de då förbi de många profetiorna som Daniel fick del av från Gud och som i detalj visar sig vara sanna? Svar: Genom att anta att de inte är några förutsägelser. *De måste helt enkelt vara ett fromt bedrägeri*, menar man, fingerade framtidsförutsägelser som skrivits av en anonym jude ca 164 f Kr, dvs efter att det som sägs ska hända redan har hänt. Varför fromt? För att trösta och styrka de judar som drabbades av förföljelse i samband med Antiochos IV Epifanes förtryck och förföljelser på 160-talet f Kr. Man frågar sig: Är det fromt att trösta med ett bedrägeri och kan det trösta när det avslöjats som bedrägeri?

Nu profeterar Daniel inte bara om tiden fram till år 164 f Kr utan också om det romerska världariket därefter och dessutom i detalj om Messias försoningsdöd år 30 e Kr och om Jerusalems förstöring år 70 e Kr (se Dan 9:24–27). Men eftersom det inte går att neddatera Danielsboken ytterligare (den fanns ju redan i avskrifter långt före Jesu tid), bortförklarar profetiorna om Romarriket och den messianska profetian i kap 9:24–27 tolkar man så att den inte blir en messiansk profetia.

Moseböckerna

Mose är enligt Bibeln den störste av alla Gamla testamentets profeter. För honom uppenbarade sig Gud inte bara i syner och drömmar utan talade till honom direkt ”ansikte mot ansikte” (4 Mos 12:8). Hans medhjälpare Josua, som avslutar Mose stora verk om ”Guds undervisning” (de fem Moseböckerna, på hebr. *Toráh*), skriver: ”I Israel uppstod ingen mer profet som Mose, som HERREN kände (= hade nära gemenskap med) ansikte mot ansikte – inte om man tänker på *alla de tecken och under* som HERREN sände honom att göra i Egyptens land *inför farao och alla hans tjänare* och hela hans land, och på all den väldiga kraft och alla de stora och förunderliga gärningar som han gjorde *inför ögonen på hela Israel*” (5 Mos 34:10–12). Jesus sa till dem som vägrade att acceptera honom som den utlovade Messias och Guds Son: ”Hade ni trott Mose skulle ni tro på mig, för det var om mig han skrev. Men om ni inte tror hans skrifter, hur ska ni då kunna tro mina ord?” (Joh 5:46–47).

För en vetenskap som inte kan räkna med Gud blir det problematiskt med Mose. Därför avlägsnades han på 1800-talet som författare till Moseböckerna till förmån för de påhittade källskrifterna Jahvisten, Elohisten och Prästkodex. Dessa ska enligt bibelkritiken ha redigerats samman av flera redaktörer i omgångar och slutgiltigt så sent som 1000 år efter Moses tid. Man antar att redigeringarna gjorts så klumpigt att det går att delvis rekonstruera dessa källor, men kriterierna för uppspaltningen av texten är så godtyckliga att någon konsensus inte uppnåtts.

Enligt Bibeln liksom enligt allmän rättspraxis är det *viktigt med vittnen*. ”Efter två eller tre vittnens ord ska var sak avgöras” (5 Mos 19:15, Matt 18:16). När det gäller undren vid uttåget ur Egypten och i samband med den 40-åriga ökenvandringen sker de *inför en stor mängd vittnen*. Så är också fallet när Jesus gör under. Hans brödunder kunde inte förnekas, inte heller att Lasarus verkligen var död innan Jesus uppväckte honom bara genom sitt ord (Joh 11:43f). Inte heller Jesu fiender, överstepräster och fariseerna, som ständigt försökte bortförklara Jesu under, kunde förneka undret med Lasarus: ”*Vad gör vi? Den här mannen gör många tecken. Låter vi honom hålla på så här kommer alla att tro på honom. . . Från den dagen bestämde de sig för att döda honom*” (Joh 11:47f, 53).

Vill man troget återge vad *Toráh* (Guds undervisning via Mose) innehåller och kraftfullt betonar, så är Guds ingripanden i historien inte bara mänskliga föreställningar utan *verkliga historiska händelser inför många vittnen*. Gång på gång betonar Mose att det övernaturliga *bevisligen har skett*: ”*Har något folk hört Guds röst tala ur elden, så som du har hört, och överlevt?*” (5 Mos 4:33). ”*Tänk på de stora hemsökelse som dina ögon har sett. Tänk på de tecken och under, på den starka hand och uträckta arm med vilken HERREN din Gud förde dig ut*” (5 Mos 7:19). ”*Ni har sett allt som HERREN har gjort inför era ögon i Egyptens land med farao och alla hans tjänare och hela hans land, de stora prövningar som du med egna ögon har sett, de stora tecknen och undren*” (5 Mos 29:2–3).

Första Moseboken, Genesis (= Begynnelseboken)

Här presenterar Mose verklig historia lika mycket som i resten av Moseböckerna. Adam och Eva är lika mycket verkliga historiska personer som Kain och Abel och Abraham, Isak och Jakob. ”Den första människan, Adam, blev en levande varelse” (1 Kor 15:45), skriver Paulus i anslutning till 1 Mos 2:7: ”HERREN Gud formade människan av jord

från marken och blåste in livsande i hennes näsa. Så blev människan en levande varelse.” ”Adam skapades först och sedan Eva” (1 Tim 2:13). Efter världshistoriens första vecka, skapelseveckan, var världen en underbar, syndfri skapelse: ”Gud såg på *allt som han hade gjort*, och se, *det var mycket gott*” (1 Mos 1:31). Genom Guds uppenbarelse via Mose har vi fått helt grundläggande information om världshistoriens första dagar.

Efter syndafallet sa Gud till Adam: ”Du lyssnade till din hustru och åt av trädet som jag befalldes dig att inte äta av. Därför ska marken vara förbannad för din skull. . . I ditt anletes svett ska du äta ditt bröd tills du vänder åter till jorden, för av den är du tagen. Jord är du, och jord ska du åter bli” (1 Mos 3:17–19). ”Genom en enda människa kom synden in i världen, och genom synden döden. På så sätt nådde döden alla människor, eftersom alla syndade” (Rom 5:12).

”Liksom en endas fall ledde till en fördömsedom för alla människor, så har en endas rättfärdiga gärning lett till en frikännande dom för alla människor, en som ger liv” (Rom 5:18). Utan Moses och Paulus undervisning om fördömsdomen genom syndafallet blir det obegripligt vilken stor och oförtjänt gåva evangeliet om Jesus är. ”*Alla har syndat* och saknar härligheten från Gud, och *de förklaras rättfärdiga som en gåva, av hans nåd*, därför att de är *friköpta av Kristus Jesus*” (Rom 3:23–24). Syndaren ”förklaras rättfärdig”, inte genom laggärningar utan ”*genom tro*”, dvs genom att lita på och ta emot den frikännande domen för Kristi skull som en fri gåva (Rom 3:28). ”Genom laggärningar blir ingen människa rättfärdig” (Gal 2:16).

Jesus och apostlarna hänvisar ofta till Guds undervisning via Mose (= *Toráh*). Jesus sa till sina landsmän: ”Tro inte att *jag* kommer att anklaga er inför Fadern. Den som anklagar er är Mose, han som ni har satt ert hopp till. Hade ni trott Mose skulle ni tro på mig, för *det var om mig han skrev*. Men om ni inte tror *hans skrifter*, hur ska ni då kunna tro mina ord?” (Joh 5:45–47). ”*Allt måste uppfyllas som är skrivet om mig i Moses Toráh, Profeterna och Psalmerna*” (Luk 24:44). Under sin fångenskap i Rom kallade Paulus till sig de ledande bland judarna: ”Från morgon till kväll förklarade han för dem och vittnade om Guds rike och *försökte övertyga dem om Jesus utifrån både Moses Toráh och Profeterna*. Vissa lät sig övertygas av hans ord, men andra ville inte tro” (Apg 28:23–24).

När Jesus undervisade Emmausvandrarerna för att de skulle förstå *vem han som dött på korset är och att han hade uppstått* efter att ha besegrat

döden för deras räkning, "började han med Mose . . . och förklarade för dem vad som stod om honom i alla Skrifterna" (se Luk 24:27). Toráh vittnar om vilka ofattbart stora under Gud gör. Bara Guds ord kan öppna ögonen på andligt blinda och det glada budskapet om den utlovade frälsningen, som helt och hållet är ett under (det största av alla under), skapade tro redan under gamla förbundets tid. Löftesordet till den barnlöse Abram skapade förtröstan på Guds frälsningsunder: "Abram trodde HERREN, och han räknade honom det till rättfärdighet" (1 Mos 15:6).

Skapelsen och Skaparen

En sekulär vetenskap får stora problem både med Jesus och med skapelsen. Utgår man ifrån ett naturalistiskt vetenskapsbegrepp kan man inte acceptera en övermåttan vis och mäktig Skapare, än mindre att Jesus är Ordet genom vilket allt är skapat (Joh 1:3, Kol 1:16). Ändå kan knappast någon undgå att inse *hur vist skapelsen är inrättad*, från det allra minsta till det ofantligt stora. När det gäller olika ting här i världen, det må gälla imponerande katedraler eller mindre byggnader, bilar, datorer, robotar eller pyrotekniska pjäser, så förstår alla att *det måste finnas intelligenta konstruktörer bakom dessa ting*. Men när det gäller *något ännu mer fantastiskt, universum, skapelsen*, då undviker man att tala om vilken fantastisk byggmästare och konstruktör Gud är. Då säger man i stället (t ex efter att man har visat en underbar naturfilm i TV): "Se vilken fantastisk skapare *naturen* är." Man kan ju inte tro på någon övernaturlig, gudomlig Skapare, så *naturen måste på något förunderligt sätt själv ha svarat för sin egen sinnrika konstruktion och skapelse!!* Paulus kommenterar denna dåraktiga övertro: "Ända från världens skapelse *syns och uppfattas* hans osynliga egenskaper, hans eviga makt och gudomliga natur, *genom de verk han har skapat*. Därför är de utan ursäkt" (Rom 1:20). Kung David betonar det dåraktiga i att förneka att skapelsen har en Skapare: "Dären säger i sitt hjärta: 'Det finns ingen Gud'" (Ps 14:1; 53:2).

Grundläggande enligt Bibeln är följande: Före skapelsen fanns bara Gud, den evige. Han skapade världen innan något material att skapa av fanns. "I begynnelsen skapade Gud himmel och jord" (1 Mos 1:1). **Hela skapelsen är ett mirakel precis som alla Guds under.** Det hebreiska verbet för "skapa" (*bará*) kan bara ha Gud som subjekt eftersom *bará* betyder "skapa genom ett under, forma av intet". "Gud sade och det blev till, hans befallde och det stod där" (Ps 33:9). Därför använder David samma verb *bará* när han ber om "ett nytt hjärta" (Ps 51:12).

Också det kan nämligen bara ske genom Guds under, nämligen genom Guds ord.

"På sex dagar gjorde HERREN himlen och jorden och havet och allt som är i dem" (2 Mos 20:11). Hela skapelsen är alltså ett mirakel som blivit till under kort tid genom Guds mäktiga ord, *inte genom en lång inomvärldslig process med en början för ca 14 miljarder år sedan*. Observera att allt liv skapades differentierat i specifika grupper eller "slag" redan från början. Det betonas gång på gång (se 1 Mos 1:11,12,21,24,25). Människan skapades direkt från jordens stoft, inte genom en utveckling från den enklaste livsform till så småningom mera utvecklade djur och till sist till primitiva människor via apor. Varje dag under de sex skapelsedagarna avslutas med att "det blev afton och morgon". Det kan inte omtolkas till miljontals år, vilket bl a 2 Mos 20:11 och 31:17 bekräftar. När den sjätte dagen var slut var Guds skapelseverk färdigt, "himlen och jorden med hela deras härskara" (1 Mos 2:1f). Allt var då "mycket gott" (1 Mos 1:31), inte halvfärdigt.

Men **genom syndafallet inträffade en katastrof** (1 Mos 3:1ff). Synden kom in i världen genom upproret mot Gud, och därmed död och förgängelse. "Människornas ondska blev stor på jorden" och jorden blev "full av våld". "Människorna levde i fördärv på jorden" (1 Mos 6:5,11,12,13). De förlorade sin ursprungliga likhet med Gud, som bestod i "sann rättfärdighet och helighet" (Ef 4:24) och "rätt kunskap" om sin Skapare (Kol 3:10). Innan tron upptändes genom löftesordet (evangeliet) är människan i andligt mörker. Paulus skriver om tiden som hedningar: *"Vi följde våra köttliga begär* och gjorde vad köttet och tankarna ville. Av naturen var vi vredens barn" (Ef 2:3).

Blev då inte människan räddningslöst förlorad genom syndafallet? Nej, Gud utfärdar genom sin godhet ett löfte som sedan upprepas och preciseras genom hela Israels historia och som får sin fulla uppfyllelse i Guds Son, Jesus Kristus. Han lovar direkt efter syndafallet: *JAG ska göra det som ingen syndig människa kan klara av. JAG ska bli er Frälsare genom "kvinnans avkomling" ("hennes säd"). Han säger till Förföraren: "Han ska krossa ditt huvud och du ska stinga honom i hälen"* (Gen 3:15).

Adam och Eva hade blivit stungna av ormens dödliga gift och därigenom drabbats av synd och död. För att lösa människornas stora problem efter syndafallet, frälsa dem från synd och död, måste HERREN låta sig födas som människa och ställföreträdande ta på sig konsekvenserna av ormens gift, *själv bli stungen och ta straffet för synden i alla syndares ställe*.

Paulus skriver: *"Han dog för alla ... Han som inte visste av synd, honom gjorde Gud till synd i vårt ställe, för att vi i honom skulle bli rättfärdiga inför Gud"* (2 Kor 5:15,21). "Jag ska utplåna detta lands missgärning på en enda dag", profeterade Sakarja om Telningen Messias 550 år innan det skedde (Sak 3:9). Gud skulle ge fullkomlig förlåtelse genom sin Sons död på korset på en enda dag, inte genom en lång utvecklingsprocess som kräver mångas bidrag. Så är det med alla Guds under.

Den som inte kan tro på skapelsens under kan knappast heller tro på frälsningens under, ja, inte heller på den sista dagens under. Då, skriver Paulus, "ska vi alla förvandlas, i ett nu, på ett ögonblick, vid den sista basunens ljud. Basunen ska ljuda och de döda ska uppstå odödliga, och vi ska förvandlas. Detta förgängliga måste kläs i oförgänglighet och detta dödliga kläs i odödlighet" (1 Kor 15:51–53).

Till församlingen i Tessalonike skriver Paulus ytterligare om denna dag, för det hade uppstått en del oro i församlingen. *Hur går det för oss som hinner dö före denna sista och stora dag?* Kommer vi att bli efter så att bara de som ännu lever då får uppleva den? Nej, skriver Paulus: *"Vi som lever och är kvar till Herrns ankomst ska alls inte komma före de insomnade. När en befallning ljuder, en ärkeängels röst och en Guds basun, då ska Herren själv komma ner från himlen."* Observera att detta är ingen hemlig återkomst före den sista dagen utan världshistoriens sista dag, *högst ljudlig och påtaglig*: en ärkeängels röst hörs och Guds basun ljuder, "den sista basunens ljud". "Då ska de som har dött i Kristus uppstå först." De ska alltså inte alls bli efter och missa denna stora dag. "Därefter ska vi som lever och är kvar ryckas upp bland skyar tillsammans med dem för att möte Herren i rymden. Och så ska vi alltid vara hos Herren" (1 Tess 4:15–17). Varför ryckas upp till himlen, *tillsammans med både de troende som redan dött och de troende som då ännu lever?* Därför att denna syndiga och förgängliga världs tillvaro då är slut. *"Herrens dag kommer som en tjuv, och då ska himlarna försvinna med våldsamt dån och himlakropparna upplösas av hetta och jorden och dess verk inte mer finnas till"* (2 Pet 3:10).

Syndaflo den

Avfallet från Gud och hans goda skapelseordning fick som sagt allvarliga konsekvenser. "Jorden blev mer och mer fördärvad inför Gud och full av våld" (1 Mos 6:11). Upproriskheten mot Guds goda vilja drog med sig Guds vrededom över synden, för den fördärvar hans rike. Gud är helig

och rättfärdig, men han vill ingen syndares död. Därför är han ”sen till vrede och stor i nåd” (2 Mos 34:6). Men till sist måste domen komma.

Syndafloden är *en mycket tydlig förvarning* om att det kommer en slutlig och oåterkallelig fördömsedom över all synd och ondska. Jesus varnar för ”den breda vägen som leder till fördärvet” (Matt 7:13). Det innebär enligt Jesu tydliga ord en evig skilsmässa från Gud, evig frånvaro från Guds underbara paradiset och ett evigt lidande med gråt och tandagnisslan (Luk 13:28).

Liksom människans skapelse av Gud från markens stoft förnekas och ersätts av en flera miljarder år lång utvecklingskedja av liv från en första bakteriell självalstring fram till det slutligen blev en människa, så förnekas och ersätts de tydliga följderna av en årlång syndaflod av långsamma geologiska processer under miljontals år. Den sekulära geologin *utgår från grundantagandet att någon global syndaflod aldrig inträffat*. Det leder till att man måste förutsätta kolossala mängder av tid för tillblivelsen av vår värld med alla dess berglager och fossil. Tar man Bibelns information om syndafloden på allvar krävs inte kolossala mängder av tid, däremot kolossala mängder av vatten.

Enligt Bibeln (1 Mos 6–8) var syndafloden på Noas tid *en enorm global katastrof, den värsta i världshistorien*. Den var av så gigantiska proportioner att den utplånade hela den dåtida världen. Bibeln talar inte bara om att det ”regnade i fyrtio dagar och fyrtio nätter” utan också att ”alla det stora djupets källor” bröt fram. Det betyder jordbävningar och vulkaner, liksom att smält lava och överhettad vattenånga och vatten sköts ut från jordens inre i en rasande, frenetisk omvälvning. Det var först 150 dagar in i översvämningen som dessa källor stoppades och vattnet slutade stiga.

Efter syndafloden lovade Gud: ”Jag ska aldrig mer döda allt levande så som jag nu har gjort. Så länge jorden består ska sådd och skörd, köld och värme, sommar och vinter, dag och natt aldrig upphöra” (1 Mos 8:21–22). När vi i dag ser på vår värld ur ett bibliskt perspektiv finner vi geologiska bevis för syndafloden överallt. Det är inte konstigt. Efter en världsomspännande syndaflod skulle vi förvänta oss finna miljardtals döda varelser över hela jorden, begravda i berglager avsatta genom vatten. Och det är precis vad geologer finner, miljardtals fossiler i sedimentära berglager över hela världen. Sammanlagt består ungefär 75% av de kontinentala ytskikten av sedimentära bergarter. Tjocka lager av grus, sand och slam avsattes av vatten och har cementerats till hårda berglager.

Miljarderna växt- och djurfossil finns begravda i dem. Fossilerna vittnar om en omfattande katastrof och att de begravdes snabbt. De kan inte ha begravits långsamt under tusentals år.

Om en global översvämning verkligen har inträffat under jordens tidiga historia, och det har det enligt Bibeln, då måste rimligen även de geologiska konsekvenserna vara globala till sin omfattning och jordens geologi med nödvändighet och på många sätt vara präglad av denna händelse. I så fall måste sedimentära bergarter (som sandsten, kalksten och skifferar mm) och deras innehåll av fossil tolkas i ljuset av katastrofiska förlopp i en omfattning som inte kan iaktas i dagens natur. Berglagrens mäktighet är då inte relaterad till deras ålder utan till katastrofens styrka och utbredning.

Det är nu hög tid att jag avslutar detta föredrag. Jag gör det med Jesu ord enligt Matt 24:37–42: *Så som det var under Noas dagar, så ska det vara när Människosonen kommer. Under dagarna före floden åt de och drack, de gifte sig och blev bortgifta ända till den dag då Noa gick in i arken, och de visste ingenting förrän floden kom och ryckte bort dem alla. Så ska det bli när Människosonen kommer. Då ska två män vara ute på åkern. Den ene ska tas med, den andre lämnas kvar. Två kvinnor ska mala vid kvarnen. Den ena ska tas med, den andra lämnas kvar. Var därför vakna, för ni vet inte vilken dag er Herre kommer.*

Ta del av Genesis' skapelsekonferens via Youtube! Föredragshållarna Ola Hösjer, Göran Schmidt, Seth Erlandsson och Peter Stenumgaard svarade också på frågor i ett panelsamtal.

Länk: <https://www.youtube.com/GenesisSverige> – klicka spellistor!

Frågor och svar

Är Bibeln verbalinspirerad?

Fråga: Kan Bibeln verkligen vara verbalinspirerad när Gamla testamentet inte citeras ordagrant i Nya testamentet? Verbalinspirationen innebär ju att den helige Ande ord för ord ingivit de mänskliga författarna vad de skulle skriva.

Svar: Det finns s k bibelforskare som pga att Nya testamentet citerar Gamla testamentet ganska fritt menar att läran om Bibelns verbalinspiration måste förkastas. Avvikelserna mellan de olika testamentena – där ibland ett citat kan vara utvidgat, ett annat sammansatt av flera gammaltestamentliga ställen eller innehålla formella avvikelser i ordalydelsen – tas av dessa bibelkritiker till intäkt för att apostlarna inte skulle betrakta den gammaltestamentliga texten som inspirerad av Gud ord för ord.

Hur ska man då som bibeltroende hantera eller betrakta detta fenomen? Enligt Nya testamentet, t ex Första Petrusbrevet 1:10–12, är det samme Ande som förut talade genom profeterna som nu talar genom evangelisterna och apostlarna. I Nya testamentet citerar alltså den helige Ande *sig själv* från Gamla testamentet och har fri förfoganderätt över sina egna ord. Han vet exakt vad han har menat med sina profetiska ord i Gamla testamentet och kan därför citera sig själv ganska fritt för att klart framhäva den egentliga meningen eller en viktig detalj. Den helige Ande låter inte bara evangelisterna och apostlarna citera den gammaltestamentliga texten utan ibland också utlägga den eller framhäva hur den uppfyllts i och med Kristus. När Septuaginta (LXX), den grekiska översättningen av Gamla testamentet som på apostlarnas tid var allmänt spridd, inte fördunklade meningen i Gamla testamentet, kunde den översättningen citeras rakt av. När så inte var fallet grundas citatet i Nya testamentet i stället på en direktöversättning från den hebreiska grundtexten. Och ibland förhåller sig den helige Ande fri i förhållande

till både LXX och den hebreiska grundtexten och uttrycker den egentliga eller innersta poängen med nya ord.

En mänsklig författare har rätt att citera sig själv helt fritt, eftersom han själv bättre än någon annan vet vad han avsett med sina ord. Samma rätt har naturligtvis även den helige Ande. Men om evangelisterna och apostlarna *inte* varit inspirerade av samme Ande som inspirerat profeterna, hade de varit tvungna att citera ordagrant. Det är ju bara den som själv vet vad han menat med sina ord som kan citera sig själv på ett fritt sätt. Paulus sätt att citera Gamla testamentet (t ex anknytningen till Jes 52:5 i Rom 2:24) vittnar alltså *för* Skriftens verbalinspiration och *inte mot* den.

Utdrag från Lars Borgströms kommande bok
Ett flödande ljus - predikningar vers för vers genom Romarbrevet

Utblick över samtiden

Prideflaggans budskap

Ingen kan undgå att det firas pridefestivaler över hela världen och runt om i vårt land. Regnbågsflaggans eller prideflaggans färger syns nästan överallt, visas på framsidan av flera dagstidningar, pryder allt oftare idrottares dräkter eller armbindlar, ja, t o m Kristi kors framme i kyrkans kor kläds i vissa kyrkor med prideflaggans färger.

Prideflaggan och pridefärgerna är en symbol för HBTQI-rörelsen. Den kämpar för frihet från tidigare normer för sexuellt samliv, det som Bibeln som högsta norm, regel och rättesnöre står för. **H** står för homosexualitet, dvs sexualitet med personer av samma kön, **B** för bisexualitet, dvs sexuella relationer både med män och kvinnor. **T** står för transpersoner, dvs könsöverskridande personer, och **Q** för queer, som innefattar normkritik, dvs en syn på sexualitet där man ifrågasätter alla sexuella normer. **I** läggs numera ofta till och står för intersexuella personer.

Ofta betonas att alla borde stödja priderörelsen, eftersom pride kämpar för allas lika värde. Det gör ju också Bibeln. ”Så älska älskade Gud *världen* att han utgav sin enfödde Son” (Joh 3:16). Bibeln talar ofta om vikten av att vi tar oss an de utsatta, ”fattiga, föräldralösa och änkor”. Men är det detta som priderörelsens kamp gäller? Står inte pride framför allt för sexuell frigörelse, frihet att leva promiskuöst om man så vill, frihet att få leva ut sina sexuella begär, frihet att älska den man vill utan hänsyn till normer för ett rätt bruk av sexualitetens gåva? ”All kärlek är tillåten kärlek” har blivit ett slagord för många. Man ska kunna *vara stolt* över det som Bibeln har stämplat som synd. Bibelns syn på sexualiteten är förlegad. *Pride* betyder ”stolthet” men även ”högmot”. Man vet bättre än Gud. Man menar sig veta att Skaparen inte är högsta norm och auktoritet. Modern vetenskap kan inte räkna med Gud annat än som en mänsklig trosföreställning, ett påhitt. Världen har skapat sig själv. Evolutionen är skaparen, om man så vill ”gud”.

Många kräver att prideflaggan ska hissas över kommunhusen. När någon kommun ansett det vara felaktigt att tvinga kristna och även muslimer att underordna sig prideflaggan och därför vägrat hissa den, har den utsatts för kritikstorm och smädelser. Nästan ingen vågar träda upp mot HBTQ-rörelsens dominans. Ett undantag är Carl Nordberg som på facebook nyligen skrev:

Jag kommer aldrig försvara någon regnbågsflagga. Den gömmer sig bakom "allas lika värde-begreppet" men är egentligen en symbol för att egoistiskt och morallöst visa upp sina innersta och mörkaste begär och självhävdelse med kortsiktigt njutande. Regnbågsflaggan inkluderar i sin kärna hedonism, sexuella utsvävningar, morallöshet, orgier mm. Slagordet "all kärlek är tillåten kärlek" är den största lögnen av alla, för all kärlek är inte sund, god, moraliskt försvarbar.

Hur länge ska det dröja innan Carl Nordberg blir hudflängd för att ha "kommit ut" så modigt om priderörelsen? Ofta prisas de som "kommit ut" om sin homosexualitet, men en biblisk uppfattning möts av motsatsen. När föräldrar i KD:s lokalavdelning i Salem dristade sig att protestera mot hbtq-undervisningen för sina barn genom besök från "Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter" och skrev i ett informationsblad att sexualundervisningen "förvränger huvudet på eleverna", blev de föremål för en omfattande kritikstorm. Den var så kraftig att ordföranden i KD:s partidistrikt i Stockholms län kände sig tvingad att ta lokalföreningen i Salem i örat. Så här berättar SVT Nyheter 2/9 2021:

I Salems kommuns senaste informationsblad kritiserar KD sexualundervisningen på skolorna. Bland annat skriver de att undervisningen bidrar till könsförvirring bland eleverna och att de vill att "barn även i fortsättningen ska få växa upp som flickor och pojkar och fostras av mammor och pappor till kvinnor och män. Detta är naturens och skapelsens ordning." De vill att undervisningen ska granskas och att yttre aktörer ska hålla sig borta, skriver DN. Med yttre aktörer menar KD bl a Riksförbundet för sexuell upplysning och Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter. "Förutom att barnen får blicka in i extrema sextekniker, utan sunda känslor, värme och ansvar, så presenteras mycket av vad hbtq-frågor står för och som förvränger huvudet på våra barn."

Heder åt Salems KD-avdelning som vågat protestera mot hbtq-undervisning som ”förvränger huvudet på eleverna”. Det är precis vad som sker. Likaså att undervisningen ”bidrar till könsförvirring bland eleverna”. Föräldrarnas önskan att ”barn även i fortsättningen ska få växa upp som flickor och pojkar och fostras av mammor och pappor till kvinnor och män” är verkligen rimlig. Och de ska inte kritiseras för att de vill slå vakt om ”skapelsens ordning”, tvärtom. Men KD-ordföranden i Stockholms län fick kalla fötter av all kritik och ”tar avstånd från vissa formuleringar”. Han ger dock Salems lokalförening rätt i att sexualundervisningen inte ska delegeras bort till HBTQI-föreningar.

Nu har i flera veckor Salems KD-förening fått löpa gatlopp, och den buntas ihop med Ungerns premiärminister Viktor Orbán som inte vill att Ungerns folk ska tvingas på hbtq-propaganda. Vill man nämna två saker i dag som många spottar på så räcker det med att säga Salem och Orbán.

Val i en avkristnad kyrka – hotet mot kristna

VLT /Vestmanlands Läns Tidning, min dagstidning, har den sista tiden gett stort utrymme både åt pride och åt kyrkovalet i svenska kyrkan. Det har inte varit uppbygglig läsning, dels den myckna pridepropagandan, dels en rad artiklar och insändare från röstberättigade som inte verkar veta vad som är kyrkans verkliga uppdrag och vem som är kyrkans Herre. Jesus nämns inte, ännu mindre att han har övervunnit döden för vår räkning och är den enda vägen till den eviga, himmelska glädjen.

Men så den 18 sept. händer något uppseendeväckande. Med anledning av kyrkovalet nästa dag innehåller tidningen en lång artikel av dess kulturredaktör Erik Jersenius under rubriken ”Val i en avkristnad kyrka? – den mest akuta frågan är hotet mot kristna”. Här följer några utdrag ur artikeln:

Runt om i världen är kristenheten under angrepp, så också i dess långvariga hemtrakter Europa och Sverige... På bara tio år har antalet attacker mot kristna i det ”kristna” Europa ökat med 258 procent, från ett år till ett annat har antalet antikristna brott dubblats. I Frankrike ensamt utsätts nu kyrkor för 2,7 attacker om dagen, det rör sig om anlagda bränder och skadegörelse. Sverige är ett annat land där den här typen av brott ökat, bara i år har flera kyrkor vandaliserats... Präster i Vårby församling har pistolhotats

av kriminella gäng som flagrant öppet säljer narkotika i centrum. Polisen kan inte skydda dem mer än att rekommendera dem att inte öppet visa sina prästkragar i området. Tänk er det, i ett land där kristendomen funnits i tusen år och varit statsbärande religion tvingas nu Svenska kyrkans egna präster gömma sin tro, en fullständig omöjlighet för bara några år sedan...

Man kunde önska att debatten inför kyrkovalet hade handlat om att svenska kristna är hotade i sina egna domäner, för den egna existensens skull, men också om solidariteten med alla kristna bröder och systrar runt om i världen.

Avkristningen har gått oerhört fort, och den fortsätter i snabb takt fram till den yttersta dagen. Detta har Jesus redan förutsagt genom frågan: "Ska Människosonen finna tron på jorden när han kommer?" (Luk 18:8). Se också Upp 20:1–3 där de symboliska uttrycken "en stor kedja" och "tusen år" brukas: *När evangeliet om Jesus tystnar kan ingen frälsande tro skapas. "Den stora kedja" som Johannes såg i sin syn, den som binder "draken, den gamle ormen som är Djävulen och Satan", är en passande symbol för evangeliet om nåden genom Jesus Kristus. När evangeliet om Kristus och hans ställföreträdande gottgörelse tystnar är nådens tid (= de tusen åren) nära sitt slut och draken "släpps lös för en kort tid". Jesus sa om den tiden: "Om Herren inte hade förkortat den tiden skulle ingen människa bli frälst. Men för de utvaldas skull har han förkortat den tiden" (Mark 13:20).*

Men låt mig nu återvända till artikeln i VLT:

Det talas också om en pågående "sekularisering" eller "avkristning" inom Svenska kyrkan. Ska gudstjänstliv och symbolik bara vara prål och prydnad utan en djupare betydelse? I liberalteologisk ordning tycks det inte alltid vara så viktigt att hålla hårt i lärosatser och bibelord, utan tolka och omtolka i samklang med sin tid och var och ens religiösa "känsla". Det är tveksamt om den otydligheten och öppenheten verkligen är framgångsrik, medlemsantalet sjunker snabbt, allt färre döper sina barn, konfirmandleden är glesa och kyrkbänkarna står tomma och kyrkobyggnader avkristnas och säljs för att bli privatbostäder och konferenslokaler. Den kristna tidningen Världen i dag rapporterade nyligen om att liberalt inriktade protestantiska kyrkor är de som raskast tappar medlemmar bland kristna samfund i världen. Svenska kyrkan är i täten före presbyterianska kyrkan i Skottland som på bara 20 år snart förlorat hälften av sina medlemmar och därefter Kanadas anglikanska kyrka.

I VLT-artikeln berörs också pride helt kort och mycket träffande:

Svenska kyrkan engagerar sig numera i Pridefranden till den grad att man kan undra om det är regnbågsflaggan eller korset som är dess symbol.

Jersenius avslutar sin artikel om kyrkans uppgift med följande tänkvärda ord:

Den världsliga politiken får inte ersätta Gud och Kristus med sina egna idoler. Det nu mest prioriterade och akuta för kyrkan är att föra kampen mot kristofobi och världens avkristning. I morgon går du som är röstberättigad och röstar för en kristen kyrka.

Förföljelse – förförelse

Tidningen Kyrka & Folk nr 42 (21 okt 2021) innehåller en mycket läsvärd ledare av Bengt Birgersson med rubriken ”Förföljelse – förförelse”. Inledningsvis citerar Birgersson Upp 12:12: ”Men ve dig, du jord och du hav, för djävulen har kommit ner till er i stor vrede, eftersom han vet att hans tid är kort.” Därefter lyfter han fram den utbredda förföljelsen i vår tid:

Den som följer Open Doors rapportering angående kristnas situation i världen vet, att förföljelsen är mycket stor. Aldrig i historien har den varit så svår som nu. Mellan 200 och 300 miljoner kristna lever i områden, där förföljelsen är akut med övergrepp, nerbrända kyrkor och unga kristna utkastade från sina hem. Flera tusen kristna får varje år dö för sin Kristustro.

Kommunistisk ideologi, kombinerad med diktatorisk paranoia, som i Nordkorea, liksom nationalistisk buddhism respektive hinduism leder ofta till svåra kval för många kristna. Ofta kommer förföljelsen från muslimska länders regimer. När vi ber för våra trossyskon är det angeläget att vi vet att det handlar om Djävulens Kristushat. Eftersom han misslyckades i sin kamp att tillintetgöra Kristus, så är hans vrede riktad mot de Kristustroende.

Vad våra barn och barnbarn kommer att få uppleva i framtiden, om inte Kristus kommer dessförinnan, vet vi inte. Vi kan ana att de går svåra tider till mötes. Många av dem har redan fått uppleva den subtila förföljelsen i skolan. Barn som är ensamma i sin klass om att vara kristna lider förföljelse genom lärares och kamraters hån med ord som gör

*ont långt in i själen. Den som inte bejakar evolutionen eller regnbågskul-
turen eller som tror att Bibeln är ett verkligt vittnesbörd från Gud kan få
möta obehagligt motstånd.*

När det gäller förförelse kommer Birgersson in på bibelkritiken som bryter sönder den bibliska uppenbarelsen, så att vad som helst i Bibeln kan bli ifrågasatt:

Det leder till att ordet om Kristus och hans frälsningshandlande på korset blir undanskymt. Förlorar en kristen korset ur sikte är Djävulen på väg att nå sitt mål. Härlighetsteologin med dess löften om jordisk framgång, rikedom och befrielse från sjukdom är förförelse. Här är det tyst om att det finns ett kors att ta upp för alla som lever i Kristi efterföljelse.

Till förförelse hör all teologi som sätter klara ord i Skriften åt sidan. I vår tid är ju äktenskapsfrågan med dess anpassning till den moderna HBTQ-rörelsen högst aktuell. Ett exempel på det är den nya 22 meter långa regnbågsmattan i Göteborgs domkyrkas mittgång.

David Hedegård – 50 år sedan hans död

I Kyrka & Folk nr 42 finns också en ytterst läsvärd artikel om David Hedegård. Den är skriven av Lars Borgström och är fem sidor lång. Här finns bara utrymme för några citat ur artikeln, men den rekommenderas i sin helhet.

För 50 år sedan lämnade David Hedegård, en verklig Andens stridsman, den kämpande kyrkan på jorden för att åtnjuta den eviga saligheten hos Gud. Som få andra i vårt land stod han för bibeltrohet i en tid då sekulariseringsprocessen gick allt hastigare i såväl samhället som i de kristna samfundet. Decennium efter decennium var han oförtröttligt verksam i den offentliga kristna debatten genom en strid ström av tidningsartiklar och ett sjuttio-tal böcker. Ett ord han avskydde var "tidsfördriv". Hur kunde man ägna sig åt sådant när människors odödliga själar behövde bärgas för evigheten? Så länge krafterna räckte arbetade han målmedvetet med att sprida evangeliet och bekämpa bibelkritiken. - - -

En viktig aspekt av den sekularisering som Sverige genomgick under 1900-talet var skolans avkristning. Den socialdemokratiska politikern Stellan Arvidsson blev den nya grundskolans främste arkitekt och gestaltade den efter mönster från det kommunistiska Östtyskland. Föga

förvånande, men sorgligt och förödande för svenska barns andliga fostran, rensade Arvidsson ut Hedegårds böcker ur den svenska skolundervisningen. De ansågs inte uppfylla kraven på "objektivitet" och ersattes med andra läroböcker, som låg i linje med den ateistiska livsåskådning som Arvidsson själv omfattade.

Borgström skriver också en hel del om Biblicum som Hedegård på sin ålders höst var med om att grunda tillsammans med G A Danell. Hedegård önskade att Biblicum skulle överta hans tidning För Biblisk Tro och så blev det. Från och med 1972 fick den namnet *Biblicum – tidskrift för biblisk tro och forskning*. Före sin död hann Hedegård medverka i en bok vars betydelse Borgström särskilt understryker:

Året efter Bibelkommissionens skrift "Bibelsyn och bibelbruk" (1970) utgav Biblicum som svar boken "Det står skrivet" (Erlandsson, Danell, Hedegård), där påståendet om felaktigheter och motsägelser i Bibeln bemöttes genom att de av bibelkommissionen anförda exemplen ett efter ett behandlades (s 44–68). Hela boken är ett strålande försvar för bibeltron och avslöjar med obarmhärtig skärpa vart den bibelkritik och liberala teologi, som Svenska kyrkan slagit in på, leder.

Den 29 november 1971 skulle Hedegård ha fyllt 80 år. Men den 3 oktober detta år insomnade han i tron på sin Frälsare efter en kort tids sjukdom. Jag hade förmånen att sitta vid hans dödsbädd på Akademiska sjukhuset i Uppsala. Det var svårt och smärtsamt att redan ta farväl av denne trons stridsman och en så kär vän. Vi hade planerat att uppvakta honom med en festskrift på hans 80-årsdag. I stället fick festskriften utges som "en handbok om Bibeln tillägnad David Hedegård" och fick titel DITT ORD ÄR SANNING (288 sidor). Efter att särskilt ha betonat betydelsen av böckerna "Det står skrivet" och "Ditt Ord är sanning" skriver Borgström:

Allra störst betydelse har Biblicum emellertid haft genom Folkbibeln, en bibelöversättning man tog initiativ till när det stod klart att den statliga bibelkommissionens översättning – som skulle bli Bibel 2000 – helt präglades av bibelkritik.

Borgström avslutar sin artikel om Hedegård med att lyfta fram honom som en predikant. Han citerar ur Hedegårds bok "Smärtornas man"

en predikan som är mycket gripande. Den bär rubriken ”Han har lidit straffet för alla våra synder”. Borgströms avslutningsord lyder:

Jesus som ställföreträdare. Det var grunden för Hedegårds frälsningsvisshet. En sångvers som han återkommande citerade, och som också stod i hans dödsannons, talar om det enda som håller i den yttersta domen:

På det liv jag inte levde,
på den död jag inte dog
grundar jag ett evigt liv.

SE

Nya böcker från förlaget

C.F.W. Walther: Skillnaden mellan lag och evangelium

Få har så tydligt som Carl Ferdinand Wilhelm Walther (1811 – 1887) klargjort hur viktigt det är att rätt skilja mellan lag och evangelium. Genom grundliga bibelstudier har han visat hur Bibeln förblir en sluten bok om man blandar samman lag och evangelium.

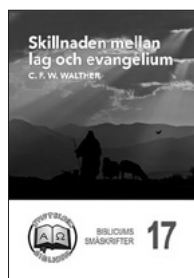
Den första serien kvällsföreläsningar från 1878 i ny översättning.

Pris: 60 kr.

Johnny Bergman: Nobelpristagare och andra prisbelönta forskare som har tvivlat på Darwin

Den här boken smular effektivt sönder påståendena om att alla kompetenta forskare utan undantag tror på Darwins evolutionslära.

Pris: 95 kr.

HBTQ OCH BIBELN

Svärdet genom svensk kristenhet

Anders Gerdmar

STH Academic, 2021, 143 sidor

Svärdet genom svensk kristenhet har denna gång dragits av Anders Gerdmar. Varje gång Guds ord lyfts fram visar det sig om kyrkan eller församlingen är byggd på hälleberget eller på lösan sand. Bygger man på klippan, är Kristus med, bygger man på sanden, far man hit och dit av varje vindkast, bort från Bibelns tydliga och klara undervisning.

Författaren är väl känd, teolog i Nya testamentets exegetik, och utmanar nu de frågor som även börjar bli känsliga i svensk kristenhet. Den första november 2009 blev det möjligt att få samkönad vigsel i Svenska kyrkan. När detta röstades igenom blev det en nyhet som spred sig runt om i världen. Själv fick jag ett e-mail från Zambia i Afrika. Peter Chikatala, pastor i Lutherska kyrkan i Zambia LCCA, undrade vad det är som händer i Sverige. Han hade hört på nyheterna att Svenska kyrkan hade infört vigsel för homopar och han var förfärad. Han undrade om vi behövde hjälp i Sverige. På allvar sa han: Vi behöver sända missionärer till ert land och undervisa er om vad Bibeln säger i frågan.

För 20 år sedan utkom Chrys C Caragounis bok *HOMOEROTIK i forntid och nutid – och den kristna församlingen*. Bokens slutord är: "Modern medicinsk vetenskap och psykiatri kan ha sina lösningar eller partiella lösningar. Församlingen har sin Herres lösning och måste vara trogen mot den. Församlingen har ingen rätt att kompromissa med Guds Ord. Sådana kompromisser inte bara underminerar församlingens vittnesbörd och försvagar dess budskap om frälsning, utan de innebär också att man förråder och sviker de människor som är i nöd. Dessa kompromisser kan bara leda till värre problem, eftersom de inte är Guds lösning" (sid 98).

Ovan nämnda rader utvecklar Anders Gerdmar i sin bok på ett förredömligt sätt. Författaren är övertygad om att Bibeln är Guds ofelbara ord och frågar inte "Skulle Gud ha sagt?" utan i stället bekänner han "Det står skrivet". Vill man hålla fast vid Bibelns svar på vad äktenskapet är och vad det betyder så ska man läsa boken och man gör det med stor behållning.

Boken innehåller två stora kapitel. 1) *Äktenskapet: Guds välsignade plan*. 2) *Homosexuella handlingar: Vad säger Bibeln?* Före dessa huvudkapitel har pastor Sven Nilsson skrivit ett förord där han bl a skriver: "Även om de flesta kristna intuitivt känner en osäkerhet när man avkrävs en personlig uppfattning i frågan om homoäktenskap, utmanas man i sin tro när det sägs, att det ligger i kärlekens väsen att acceptera människor sådana de är med sina olika livsmönster även i församlingslivet, vilket tillämpas på en homosexuell livsstil."

Författarens inledning av boken är en uppgörelse med bibelkritiken, som så effektivt avkristnat det här landet och är grunden till att man svajar i dessa frågor även inom frikyrkligheten. Det går en knivskarp linje mellan klassisk bibelsyn, dvs att man tror att Bibeln är Guds ord, och liberalteologi där den sammanfattande satsen är att Bibeln är människors ord, inte Guds. Gerdmar varnar för faran att försöka förena de båda genom att gå en medelväg som kallas "Evangelical-light". George Eldon Ladd (1911–1982) företrädde denna bibelsyn. Man försvarade innehållet i Nya testamentet men öppnade för att man inte kan lita på orden. När det gäller Johannesevangeliet ansåg Ladd att det råder stor osäkerhet om vad som är Jesu ord och vad som inte är det. Då har en viktig gräns passerats när det gäller bibeltrohet, menar Gerdmar.

Äktenskapet: Guds välsignade plan

Äktenskapet är en del av Guds skapelseordning, ja, Gerdmar säger att det är en del av skapelsens DNA, vars strukturer är fundamentala för hela Guds skapelse. Dr Ingemar Furberg, mångårig medarbetare i Stiftelsen Biblicum, skrev redan för 50 år sedan: "Om skapelse läran förfalskas har vi också en förfalskad Frälsare. Om vi upphör att tala om Guds skapelseordning är det andra som träder upp och undervisar falskt" (*Guds ord består*, 2021, sid 34).

I detta kapitel avhandlas äktenskapet som en förening mellan man och kvinna. Andra konstellationer såsom man-man och kvinna-kvinna är inte äktenskap och ska inte kallas för det eftersom de är helt främ-

mande för Bibeln. Detta har också varit en naturlig syn i vårt land ända fram till de tre till fyra senaste decennierna.

Gerdmar tar upp flera exempel angående hur äktenskapet gick till redan i Gamla testamentet. I den fina berättelsen om Rut och Boas visar han att den lagliga processen som inleds motsvarande våra äktenskapslöften, den sker ”i porten” där offentliga processer skedde (Rut 4:11). Han tog Rut till sig och hon blev hans hustru. Sexuell förening skedde. Han gick in till henne och hon blev gravid – hennes son blev sedan stamfader till kung David.

Vi får även en grundlig och tydlig undervisning där Jesu syn på äktenskapet tas fram. Detta känner vi som är lite äldre igen eftersom vi fått det med modersmjölken. Svårare är det för den yngre generationen som hör att detta är en förlegad syn, någonting som vi bör lämna bakom oss. Den svenska regeringen lämnade år 1968 en rapport i kvinnofrågan där det heter: ”Regeringen utfäster sig att på grund av en radikal världsåskådning effektivt motarbetar det livsmönster som gällt i vår västerländska familj.” Boken ger oss också ett avsnitt om samboskap. Där sägs det tydligt att detta är främmande för Bibeln och den kristna församlingen.

Homosexuella handlingar: Vad säger Bibeln?

Det andra stora huvudavsnittet tar oss till det nya alfabetet. Nu är det inte längre ABC utan det nya är HBTQ. Kristna har i alla tider stött på nya strömningar och fåror. Under upplysningstiden på 1700-talet blev nog många kristna förfärade över hur man såg på Bibeln på ett nytt sätt. Människan, inte Gud, blev centrum.

Svåra tider har det alltid funnits och styrkan med Bibeln och Guds ord är att vi inte behöver skriva om Bibeln. Bibeln har svar även på våra frågor, så tydligt och så klart att ingen behöver bli orolig.

En pastors uppgift är att predika så att människor får del av saligheten, det eviga livet. När evangeliet ljuder blir människor födda på nytt och blir medlemmar i Guds rike. En pastor ska också varna för sådana handlingar som hindrar människor från att komma dit. I annat fall är han inte trogen sin uppgift att med Ordet som medel leda människor till himmelen. Gud har alltid knutit sina löften till sitt ord.

Ett viktigt påstående i boken är att författaren inte lägger någon värdering av homosexuella personer eller andra personer utan talar om fenomenet **homosexuella handlingar**. Tre texter i Nya testamentet är mycket tydliga när det gäller homosexuella handlingar: Rom 1:26–27,

1 Kor 6:9–10 och 1 Tim 1:9–10. Det finns i NT inte någon tanke på en homosexuell läggning, utan termerna används för att beteckna olika *handlingar* eller livsstil. Ett bra exempel i förståelsen av detta ger Jesus när han möter kvinnan i Johannes 8 som blev anklagad för otukt och som de skriftlärdade var färdiga att stena. Vad gör Jesus? Han är rädd om kvinnan och vill rädda hennes själ. Men märk vad Jesus säger till kvinnan efter att han förlåtit henne. Säger han: Fortsätt som tidigare, gör det när ingen ser på nästa gång! Nej, utan: Gå nu och synda inte mer. Jesus älskar oss syndare men han hatar synden och han vill att vi ska hålla oss borta från den. Den som lever i synd har ingen del i Guds rike.

HBTQ kan aldrig ersätta Bibelns ABC. Det som Gud förbjuder är synd och här finns inga undantag. Därför, när kyrkan välsignar det som strider mot Guds tydliga undervisning, visar man förakt mot Gud. Gud är långmodig och tålmodig mot syndare och vill att de ska vända om från sin felaktiga väg. Men en kyrka som välsignar detta är en falsk kyrka hur stor den än är, och hur fina lokaler med konst och musik den än rymmer inom sig. Domen är hård över dem som förför människor och ger sken av att detta är sanktionerat i Bibeln.

Hela avsnittet i boken om HBTQ-rörelsen är viktigt att känna till. Hur den redan i förskolan undervisar de små barnen att det är fritt att välja kön. I släptåget av denna rörelse får vi osäkra och förvillade tonåringar som inte känner sig hemma i sin kropp. Man gör ingrepp i tonåren som får konsekvenser för hela livet och som inte går att reparera. Tonåren är svåra för många barn och där behövs familjen för att stödja och stärka flickor och pojkar i den kropp de fått som en gåva.

Hur kunde det på ganska kort tid bli så här? Mycket av svaret ges, tror jag, på tre sidor i slutet av boken. Redan på 30-talet hördes ropet: ”Familjen göres om”. Portalfigurer här blev Alva och Gunnar Myrdal. En ganska ny företeelse i ett längre tidsperspektiv inleddes. Båda föräldrarna skulle förvärsarbete och barnen skulle gå i förskolan så tidigt som möjligt, för detta var mera utvecklande. Detta fick till följd att barnen formades av andra än föräldrarna. Socialistiska idéer, feminism och andra tankefenomen skulle göra samhället bättre och friare än det instängda liv som de kvinnor som tog hand om sina barn i hemmet hade. Resultatet har vi idag och det går väl så där. Psykisk ohälsa hos barn och unga ökar, och 100 % fler söker BUP (Barn och ungdomspsykiatri) på bara tio år.

Vägvalet är en fråga om gudsfruktan, skriver Gerdmar i slutet av

boken och frågar: Kan man vara bibeltrogen och acceptera homosexuella handlingar? Somliga menar att det går att förena med Bibeln. När Gerdmar säger att det är omöjligt, visar han att det inte är fråga om en förföljelse mot dessa människor utan att det finns en linje från skapelsen genom hela Bibeln. Det finns bara två vägar. Äktenskapet mellan man och kvinna och celibat. Det finns ingen tredje kristen levnadsform. Det betyder att all sexualitet utanför äktenskapet är utesluten. Således handlar frågan om äktenskap, samboskap och HBTQ ytterst om en sak: trons lydnad (Rom 1:5; 16:19) och om den fruktan och vördnad för Herren som är vishetens begynnelse (Ords 9:10).

Så har dr Anders Gerdmar tagit fram det som är skarpare än svärdet: Guds ord. Detta är svärdet genom svensk kristenhet. Guds tilltal och uppenbarelse till sitt folk i alla tider är: Predika ordet, träd fram i tid och otid, gå inte utöver vad skrivet är. I dag är den välbehagliga tiden. Det kommer inga särskilda tider för Guds folk vid sidan av vad Ordet uppenbarar. Ett enkelt svar på att det ser ut som det gör i vårt land i dag är att Guds ord inte ljuder rent och klart! Varför minskar församlingarna i antal i det här landet? Det enkla svaret är: det predikas ett annat evangelium. Vid ett besök i en statskyrkoförsamling för någon månad sedan hörde jag en predikan på nio minuter där varken synd, nåd eller Jesus nämndes. I sådana sammanhang har det sociala evangeliet tagit över och en annan Kristus predikas. Guds lag och Guds evangelium måste predikas från våra predikstolar. Annars föds människor inte på nytt.

Om man ska uttala någon kritik av boken, så är det att en del svåra meningar förekommer. En del inställningar i sidbrytningsprogrammet borde gjorts bättre och det förekommer även att sidnummer saknas. Detta är emellertid småsaker i sammanhanget och fråntar inte det goda helhetsintrycket av denna bok.

Ingvar Adriansson

Bethelbekännelsen 1933. Ett lutherskt försök

I Församlingsfakultetens akademiska skriftserie har som nr 15 *Bethelbekännelsen 1933. Ett lutherskt försök* nyligen getts ut. Den är översatt av Simon O Pettersson och kommenterad av Torbjörn Johansson. Bethelbekännelsen innebar ett avvisande av det nationalsocialistiska kyrkliga partiet *Deutsche Christen* och deras ideologi. Huvudförfattarna var Dietrich Bonhoeffer och Hermann Sasse. Att den nytutgivna boken bär

undertiteln ”Ett lutherskt försök” beror på att bekännelsen rent kyrkopolitiskt inte fick någon faktiskt betydelse. Det fick däremot en annan bekännelse, Barmenförklaringen, som publicerades året därpå med Karl Barth som huvudförfattare. Som teologiskt dokument är dock Bethelbekännelsen väl värd att studera.

Bakgrundsteckningen och den teologiska kommentaren

I ett inledande kapitel får vi den historiska bakgrunden tecknad för oss. Där presenteras också Bonhoeffer och Sasse. Detta inledande kapitel, liksom den teologiska kommentaren som följer på själva Bethelbekännelsen i slutet av boken, är välskrivna och hjälper läsaren att förstå Bethelbekännelsen i dess historiska och teologiska sammanhang.

En kritisk anmärkning vill jag ändå komma med: Enligt min mening presenteras Bonhoeffer i alltför ljusa färger, sett från ett konfessionellt lutherskt perspektiv. Visserligen antyds att Sasse och Bonhoeffer var lutherska teologer av olika snitt, men att Bonhoeffer avvisade verbalinspirationsläran till förmån för bibelkritiken och menade att Bibelns utsagor hör till mytens område, inte till den vanliga historien, nämns inte i porträtteringen av honom som teolog (t.o.m. en sådan central sak som Kristi uppståndelse från de döda tycks för Bonhoeffer ha varit en ”sanning” frikopplad från den vanliga, faktiska historien – det minsta man kan säga är i alla fall att han är dunkel på denna punkt).

Bethelbekännelsen

Bethelbekännelsen var ett försök att på den lutherska bekännelsens grund avvisa en antikristlig ideologi. Som ovan nämnts misslyckades det kyrkopolitiska försöket att samla till motstånd, men rent teologiskt får bekännelsen betraktas som mycket genomtänkt och träffande i sin uppgörelse med nationalsocialismen. Med sina formuleringar lyckades man med ambitionen att adressera ”sanningsfrågan” på ett så tydligt sätt, att det blev uppenbart att Deutsche Christen avfallit från Bibeln och bekännelsen.

Dokumentet är varken ett mekaniskt återgivande av de en gång antagna bekännelseskrifterna eller ett enkelt listande av kätterska punkter i Deutsche Christens partiprogram. I stället är Bethelbekännelsen en bekännelse till den heliga Skrifts vittnesbörd om den treenige Guden och en redogörelse för vad denna tro innebär med avseende på de i tiden aktuella frågorna (som Kyrka och folk, Kyrka och stat samt Kyrkan och

judarna). Torbjörn Johansson lyfter på ett förtjänstfullt sätt fram detta i sin analys av Bethelbekännelsens struktur.

Reflektion kring avfallets orsak då och nu

Bethelbekännelsen anger redan i öppningsorden att den heliga Skrift allena är ”källa och måttstock för kyrkans lära”. Deutsche Christen däremot menade sig kunna avläsa Guds verk och vilja i historiska skeenden. Historiens Gud sades stå bakom de politiska och samhälleliga förändringar som kom med nationalsocialismen. Utifrån detta tankesätt kunde man så legitimera Hitlers politik och arierparagrafens införande i stat och kyrka. Führerns vilja och röst manifesterade Guds avsikter, och därför var det synd och olydnad att sätta sig emot de nya tongångarna. Bethelbekännelsens författare igenkände detta som svärmeri, dvs att försöka finna Guds vilja vid sidan av Skriften, och anför därför ett luthercitat från Schmalkaldiska artiklarna:

”Med ett ord vidlåder svärmeriet Adam och hans barn från världens begynnelse till dess slut, när det inplanterats och inympats som ett gift i dem av den gamle draken. Det är också ursprunget och drivkraften till allt kätteri, även till påvedömet och muhammedanismen. Därför böra vi ovillkorligen hålla fast därvid, att Gud vill handla med oss människor blott genom sitt yttre ord och sakrament. Men allt som utan detta ord och sakrament prisas såsom ande, det är av djävulen” (SKB, s 334).

Att gå vid sidan av Skriften och kalla det Guds ord och vilja är källan till allt avfall tiderna igenom. Det är också orsaken till det avfall vi ser idag i många kyrkor. Den som inte är fast grundad i Skriftens ord vänder sig likt en vindflöjel efter blåsten från tidens tankeströmningar. Idag är det inte nationalsocialism utan feminism och HBTQ som vill genomsyra kyrkan. De som nu omhuldar dessa idéer bör betänka ett träffande citat: ”Det är naivt att tro att du inte skulle ha deltagit i de historiens brott, som en gång ansågs normala, om du omfattar alla samtidens trendiga idéer.”

Det är tänkvärt att Svenska kyrkans dåvarande ärkebiskop K G Hammar i en offentlig hearing om homosexualitet 2004 uttalade följande ord:

”Vi har en treenig gudsbild, och det innebär att Gud är minst lika verksam utanför kyrkan som i kyrkan. Vi måste hela tiden vara be-

redda på att Gud agerar runt omkring oss, och ibland kanske snabbare än Gud gör inom kyrkan. Det finns ingenting i vår gudsbild som säger att det är kyrkan som hela tiden hittar fram till vad Gud vill.”

Hearingen ägde rum som ett led i införandet av välsignelse över in-gånget partnerskap, en process som senare fullbordades 2009 med ho-mosexuella ”äktenskap”. Liksom Deutsche Christen på svärmiskt vis tyckte sig urskilja Guds vilja i samtidens politiska skeenden, menade sig ärkebiskopen se Guds handlande i homosexrörelsens segertåg genom samhälle och kyrka.

Lars Borgström

TÅREPROFETEN JEREMIAS

Betraktningar över Jeremias’ Bog

Peter Olsen

Luthersk Missions Bibelskoles Elevforenings Forlag, 2021, 183 sidor

Lektorn vid Dansk Bibel-Institut Peter Olsen, som gjort sig känd som en försvarare av Bibelns gudomliga inspiration och fulla tillförlitlighet, skriver lärorikt om profeten Jeremia. Denna bok börjar med en koncentrerad historisk introduktion, mycket nyttig. Därefter vill Olsen lyfta fram viktiga delar av Jeremias förkunnelse i anslutning till valda kapitel. Det är alltså inte fråga om en kommentar till alla kapitel, vers för vers.

Jeremia mötte mycket motstånd. I synnerhet Guds domsord över folkets avfällighet tålde inte folket och dess ledare. Därmed vill de inte heller veta av att ”HERREN är vår rättfärdighet” utan menar sig vara Guds folk genom egna gärningar, inte genom den kommande rättfärdige Telningens försoningsgärning (Jer 23:5–6). De som inte accepterar Guds dom över synden behöver ju ingen annan rättfärdighet. De tycker att deras egen självvalda livsstil duger som rättfärdighet och är förenlig med Baalsdyrkan och dess sexualkult. Mycket påminner om vår egen tid.

Jeremia förkunnade Guds ord oavkortat år efter år, från det han blev kallad till profet som en ung man ca 627 f Kr intill sin död i Egypten ca 580 f Kr då han sannolikt mördades. Under hela sin profetgärning blev han hånad och bespottad, flera gånger misshandlad och fångslad. Jeremia framförde bl a som HERRENS ord: ”Du har glömt mig och litat

till lögn. Därför ska jag också dra upp mantelsläppet över ditt ansikte så att man ser din skam, ditt äktenskapsbrott, ditt liderliga frustande, din skamliga otukt. På höjderna och på fältet har jag sett dina vidrigheter. Ve dig, Jerusalem!” (13:25–27). Avfallna präster, profeter och allt folket krävde hans död. De ”grep honom och sa: ’Du ska dö! Hur vågar du profetera i HERRENS namn och säga: Det ska gå för detta hus som för Shilo, och denna stad ska ödeläggas’ (26:8f). Också hans egen familj var emot honom. ”Dina bröder och din fars hus är också trolösa mot dig, det ropas för full hals bakom din rygg” (12:6).

Peter Olsen är klar över att den fulla uppfyllelsen av löftena till Israel och Jerusalem inte är ett jordiskt gudsrike: ”Den fulla uppfyllelsen handlar inte om det nationella Israel här och nu, utan om Guds folks och Guds stad i härlighetsriket hemma hos honom” (sid 134, min övers.). Olsen ser också likheter mellan bibelkritiken och kung Jojakims sätt att behandla Guds ord genom Jeremia: ”När Jehudi hade läst tre eller fyra spalter skar kungen av rullen med pennkniven och kastade stycket på elden i kolpannan” (36:23). ”Modern bibelkritik skär också Bibeln i stycken och stjäl Guds ord från Guds folk” (s 152).

Precis som Jeremia betonar Olsen att synden sitter i hjärtat. Det tyckte folket på Jeremias tid var överdrivet, och så är det också i dag. ”Vi vill bara höra på de andra prästerna, inte på dig. Vi vill bara höra på dem som förkunnar frid för oss”, som säger ”Frid, frid!”, ”men allt är inte frid” (se 6:14). ”Synden sitter egentligen inte i vår tunga eller i våra händer, utan i hjärtat. Därifrån kommer synden ut genom vår tunga och genom våra händer... Vi begår konkreta synder därför att vi är syndare innerst inne. Och därför är det hjärtat som måste omvändas till Gud” (s 73f). ”Bedrägligare än allt annat är hjärtat, det är obotligt sjukt” (17:9).

Hur får vi då ett omvänt hjärta? Olsen skriver: ”Det sker genom att vi ger Gud rätt. När han faller domen inte bara över våra gärningar utan över våra hjärtan, ska vi ge honom rätt, för han har ju rätt: ’Ja, Gud, mitt hjärta är det mest bedrägliga hos mig...’ När vi ger honom rätt på detta sätt, säger Gud till oss: ’Så tillsäger jag dig alla dina synders nådiga förlåtelse för Jesu skull!’” (s 74). Här kunde man önska att Olsen tydligare klargjorde att lusten och viljan att ge Gud rätt och bekänna sin synd bara kan komma genom evangeliets ord om nåden i Kristus Jesus. Det vet säkert Olsen. Men på några ställen i boken kan det låta som om orsaken till syndernas förlåtelse inte är Guds frälsningsgärning allena, nåden allena, Kristus allena, utan nåden plus en förändring hos

oss, ett nytt hjärta hos oss. Förlåtelsen kommer ju först och erbjuds syndare helt oförtjänt. Förändringen i hjärtat är en följd, av tacksamhet för nåden i Kristus. Omvändelsen sker genom en ny födelse ovanifrån (Joh 3:3,5–6). Det håller säkert Olsen med om.

Redan Mose skrev: ”HERREN din Gud ska omskära ditt hjärta och dina efterkommandes hjärtan, så att du älskar HERREN din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ” (5 Mos 30:6). Genom Hesekiel säger Gud: ”Jag ska stänka rent vatten på er så att ni blir rena. Jag ska rena er från all er orenhet och från alla era avgudar. Jag ska ge er ett nytt hjärta och låta en ny ande komma in i er” (Hes 36:25f). Förändringen hos oss sker bara genom evangelium i Ordet och i dopet.

Vår förändring, vår helgelse, blir aldrig fullkomlig i detta livet. Vår fullkomlighet är Jesu tillräknade laguppfyllelse av nåd allena. Den mottages genom tron allena, inte genom någon laggärning. ”Vi vet att människan inte förklaras rättfärdig genom laggärningar utan genom tro på Jesus Kristus” (Gal 2:16). ”Ingen människa förklaras rättfärdig inför honom genom laggärningar. Vad som ges genom lagen är insikt om synd” (Rom 3:20). Genom Jeremias domsförkunnelse ger Gud oss insikt om vårt stora syndafördärv och genom evangeliet om det nya förbundet (Jer 31:31ff) förkunnas vår enda räddning, syndernas förlåtelse: ”Jag ska förlåta deras missgärningar och aldrig mer minnas deras synder” (v 34).

Olsen ska ha stort tack för att han aktualiserar Jeremias förkunnelse. Jeremias bok är högaktuell i vår tid då avfallet från Guds ord och vilja är lika grovt som på Jeremias tid.

SE

Gåvoredovisning 2021-05-01 – 2021-10-23

Magnus Hansson 1000, Seth Erlandsson (SE) 80 år Lars Borgström 2500, Onämnd 100 EUR, Helga Dahlskog 30 EUR, Christian Malm 300, Onämnd 300, Roger Loo 500, Magnus Hansson 1000, Martin Wihlborg 400, Berthold Nilsson 1000, Waljö 200, Bjarte Edvardsen 200, Pekka Heikkinen 300, Till Johan Lindqvists minne Ola Österbacka 20 EUR, Christian Malm 250, Helga Dahlskog 30 EUR, Onämnd 500, Jan Frithiof 250, Onämnd 300, Berthold Nilsson 1000, Waljö 200, Bjarte Edvardsen 200, Birger Kvilhaugsvik 750, Christian Malm 215, Helga Dahlskog 30 EUR, Onämnd 300, SE 80 år Sara & Tim Buelow 800, Berthold Nilsson 1000, Waljö 200, Bjarte Edvardsen 200, Christian Malm 300, Onämnd 1000, SE 80 år Bill Gunnarsson & Anna Karlsson 1000, SE 80 år Eivor & Kerstin Waljö 1000, Lilian Kullenberg 1000, Helga Dahlskog 30 EUR, SE 80 år Christer Hugo 100, SE 80 år Lilian Kullenberg 500, SE 80 år Ola Österbacka 50 EUR, SE 80 år Bengt Lif 200, SE 80 år Roger Loo 500, SE 80 år Eva Bendroth 1000, SE 80 år Raymond Backsjö 200, Lasse Hjulgren 100, SE 80 år Rasmus Snellman 50 EUR, SE 80 år Elsa & Erling Hansson 200, SE 80 år Gunnar Åkerström 300, SE 80 år Gunnar Andersson 1000, SE 80 år Gunnar Klang 3000, Onämnd 150, SE 80 år Jonnie Slottheden 1000, SE 80 år Anders Einarsson 500, SE 80 år Leo Hulkko 200, SE 80 år Thomas & Sofie Erlandsson 1000, SE 80 år Jan-Erik Appell 250, SE 80 år Turid & Odd Welde 1000, SE 80 år Anders & Monica Robertsson 500, SE 80 år Barbro Berglund 200, SE 80 år Elisabeth & Torsten Carlsson 1000, SE 80 år onämnd 1000, SE 80 år Lars & Christin Gunnarsson 1500, SE 80 år Eva Lindmark 1000, SE 80 år Otto Brandal 1000, Onämnd 300, Alve Svensson 500, Bo & Ingrid Tholander 1000, SE 80 år Nina & Egil Edvardsen 1000, SE 80 år Mischa Herfert 100, SE 80 år AnnaGreta & Berthold Nilsson 200, SE 80 år Kurt Furubrink 500, Magnus Hansson 1000, Berthold Nilsson 1000, Waljö 200, SE 80 år Gull-Maj Wikström 50 EUR, Bjarte Edvardsen 200, SE 80 år Ruth Engström 200, SE 80 år Pekka

Heikkinen 200, Hans Eklind 300, SE 80 år Thomas & Elisabet Wahlgren 5000, Göran & Petra Sjöqvist 1500, SE 80 år Jukka & Anja-Liisa Söderström 50 EUR, SE 80 år Christian Malm 500, SE 80 år Siv & Ingvar Sandquist 500, SE 80 år Anders Lindström 500, Ekelunds 300, Anders Lindman 500, Martin Wihlborg 800, Helga Dahlskog 30 EUR, SE 80 år Ingvar & Johanna Adriansson 1000, SE 80 år Birgitta Kelfve 500, Onämnd 200, Berthold Nilsson 1000, Waljö 200, Bjarte Edwardsen 200, Till Bertil Anderssons minne Madeleine Krieger 500, Till Bertil Anderssons minne Lennart Einarsson 1000, Till Bertil Anderssons minne Sofie & Thomas Erlandsson 500, Till Bertil Anderssons minne Lilian Kullenberg 500, Till Bertil Anderssons minne Gunnie & Clas Engström 200, Till Bertil Anderssons minne Elaine Svensson 500, Till Bertil Anderssons minne Seth & Birgitta Erlandsson 500, Helga Dahlskog 30 EUR.

Å Stiftelsen Biblicum vägnar vill jag uttrycka vårt varmaste tack för alla dessa gåvor. Jag kommer att tänka på kung Davids tacksägelse när det strömmade in en stor mängd gåvor för arbetet på Guds hus: ”Dig, HERRE, tillhör storhet och makt, härlighet och glans och majestät, allt som finns i himlen och på jorden. Ditt, o HERRE, är riket. . . Vad är väl jag, och vad är mitt folk, att vi själva skulle kunna ge sådana frivilliga gåvor? Nej, allt kommer från dig, och ur din hand har vi gett det åt dig” (1 Krön 29:11,14).

Red.

Årets bok från Biblicum!

Tio vänner har för att hedra Seth Erlandsson med anledning av hans 80-årsdag skrivit var sin artikel som behandlar olika aspekter på Bibeln och bibliska lärofrågor. Dessutom ingår undervisning av de avsmnade Biblicumlärarna Siegbert Becker och Ingemar Furberg, nedtecknad från inspelningar. Boken utgjorde nr 3/2021 av tidskriften. Den har mottagits mycket positivt. Den bör med självklarhet finnas i varje lutherskt hem.

Beställ från forlag.biblicum.se
eller e-post: biblicum@biblicum.se. Pris: 100 kr.

Biblicums julerbjudanden

Biblicum erbjuder inför julen ett mångsidigt paket med fördjupning, andakter, en ny barnbok och undervisning om det kristna livet.

Köp minst tre olika av nedannämnda titlar och du får på köpet en samling predikningar och föredrag: *Jesus är begynnelsen* (av S Hedkvist, T J Welde, Ø Edvardsen, H Ahlskog och O Österbacka).

- *Guds ord består*. En festskrift till Seth Erlandssons 80-årsdag med artiklar av olika författare. 100 kr.
- Lars Borgström: *När tiden var inne*, nu 95 kr. Andakter för alla dagar under advents- och jultid.
- Carol Kolosovsky: *Lilla lammet Ludde*, 100 kr. En ny barnbok, illustrerad av Rachel Tacke.
- Hans Ahlskog: *I frihetens gränsländ*. En saklig och bibliskt förankrad rådgivning om det kristna livet på den smala vägen. Nu 120 kr (normalt 148 kr).

Beställ från: forlag.biblicum.se eller per e-post: biblicum@biblicum.se. I webbutiken anger du kampanjkoden **jul2021**.
Glöm inte möjligheten ge tidskriften Biblicum som julgåva!
På nya prenumerationer erbjuds 100 kr i rabatt första året.